МАШИНА ТЕРИМИ ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН 14 сентябрь 1972 йил, пайшанба ◆ № 216 (15.387). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЮБИЛЕЙ ОЛДИДАН

Воркута кончилари ўзларининг социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажардилар. Сумгаитда чуқур пармалайдиган ўта мустаҳкам ковлаш трубаларининг биринчи туркуми тайёрлаб берилди. Қорақумдаги энг катта газ конида биринчи кон қудуқдан газ фонтани отилиб чиқди. Қозоғистон механизаторлари ғалла ўрим-йиғимида янги рекорд қўйдилар...

Бу — оддий бир куннинг хроникаси. Бу қисқа хабарларнинг сатрлари кундалик меҳнат маромини, ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига ҳозирланаётган мамлакатимизнинг жўшқин иш кунларини акс эттирмоқда. Янги қурилишларнинг ҳавозаларида, автомат линиялари пульти олдида, комбайн штурвалида, хуллас, совет кишиси қаерда меҳнат қилмасин у шонли санани муносиб кутиб олишга, уни беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш билан нишонлашга, ўз меҳнати билан Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшишга интилмоқда.

Мамлакатимиз халқларининг бирлиги, дўстлиги ва қардошлиги улуғ байрамига тайёргарлик барча партия, совет, жамоат ташкилотларининг энг биринчи иши бўлиб қолди. Иттифоқдош республикаларда, ўлкалар ва областларда, шаҳарлар ва районларда, меҳнат коллективларида кенг ташкилотчилик ва сиёсий иш авж олдириб юборилди. Бу ишнинг асосий мақсади — оммани ғоявий тарбиялашни янада яхшилашни таъминлаш, омманинг ғайратини КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни амалга оширишга сафарбар қилиш, совет жамиятининг социал сиёсий ва ғоявий бирлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашдир. Меҳнаткашларнинг йиғилишларида, илмий-назарий конференцияларда ва семинарларда, пропагандистларнинг чиқишларида, агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларнинг суҳбатларида ленинча миллий сиёсат кучи ва ҳаётийлигининг манбалари ёрқин мисоллар билан кўрсатилиб берилмоқда, пролетар интернационализми принципларини ўзида яққол мужассамлаштирган ССР Иттифоқининг жаҳоншумул тарихий аҳамияти тушунтирилмоқда. Партия съездининг совет халқи фаровонлигини оширишни кўзлаб ишлаб чиққан йўли, КПСС ва Совет давлатининг принципиал ва изчил тинчликсевар ташқи сиёсати кенг тушунтирилиб берилмоқда.

Мана шу муҳим ишнинг ҳаммасини кун сайин чуқурлаштириш ва ривожлантира бериш зарур. Партия комитетларининг бурчи шуки улар яқинлашиб келаётган буюк сана муносабати билан мўлжаллаб қўйилган агитация-пропаганда тарбиявий иш планларининг аниқ ва ижодий бажарилишини таъминлашлари, Улуғ Октябрь юбилейини ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини тайёрлаш ва ўтказиш вақтида тўпланган жуда бой тажрибадан мумкин қадар кенгроқ фойдаланишни таъминлашлари лозим.

Табиийдирки, ҳозирги вақтда меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашга алоҳида эътибор берилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорида уқтириб ўтилганидек, бу иш барча партия, совет, хўжалик, маданий ва жамоат ташкилотларининг, марказдаги ва жойлардаги барча кадрларимизнинг бош вазифаларидан бири бўлиб турибди. Яқинда КПСС Марказий Комитети ўтказган идеология кенгашида, Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг, КПСС Москва шаҳар комитетининг, Ленинград область партия комитетининг пленумларида, идеология ходимларининг бир қанча ўлкалар ва областларда бўлиб ўтган кенгашларида оммани ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялаш, революцион, жанговар ва меҳнат традицияларимизни пропаганда қилиш ишлари чуқур ва пухта ўйлаб олиб борилаётганлигини кўрсатувчи мисоллар келтирилди. Ишлаб чиқаришни ривожлантиришда ўзаро ёрдамлашиш, кадрларни ,мусобақада илғор тажрибаларни, партия, жамоат ишидаги, ёшларни тарбиялашдаги илғор тажрибаларни айирбошлаш, қардош республикаларнинг ҳафталиклари ва декадаларини, виставкалар, байрамлар, дўстлик фестиваллари ва бошқа шу каби тадбирларни ўтказишдан иборат бу ишнинг хилма-хил формалари бор. Мана шуларнинг ҳаммаси барча миллатларга мансуб бўлган совет кишиларини бир-бирига тағин ҳам кўпроқ яқинлаштиради, жипслаштиради, ягона социалистик Ватанга, янги жамият қурувчиларнинг буюк интернационал армиясига мансублик ҳисларини омманинг онгида камолга етказади ва мустаҳкамлайди.

Шу билан бирга баъзи партия ва жамоат ташкилотлари юбилейга тайёргарлик билан алоқадор тадбирларни кўпайтиришга берилиб кетиб, бу ишларни сифатли қилиб ўтказишга, самарали қилишга кам аҳамият бермоқдалар. Шуни унутмаслик керакки, кечалар, суҳбатлар, лекциялар турмуш билан боғлаб олиб борилмаса, улар ҳаяжонсиз, партиявий эҳтироссиз ўтказилса, бундай тадбирлар одамларни ўзига жалб қилмайди. Буржуа идеологиясининг, миллий маҳдудликнинг ва маҳаллийчиликнинг, ўз аҳамиятини йўқотган урф-одатлар ва анъаналарнинг барча ва ҳар қандай кўринишларини фош қилишда муросасиз бўлган, Ленин ғояларининг буюк ҳақиқати билан суғорилган, жанговар, конкрет, ҳужумкор пропаганда оммани чинакам ишонтиради ва тарбиялайди.

Совет кишиларининг интернационализми мавҳум бир нарса эмас. Бу — миллионларнинг жонли практикаси. Совет кишиларининг интернационализми аввало меҳнатда, коммунизм қуриш учун биргаликда олиб борилаётган курашда ёрқин намоён бўлмоқда. Шунинг учун ҳам табиийдирки, партия ташкилотлари олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишнинг таъсирчанлиги биринчи навбатда меҳнат вахтасида, юбилейни муносиб кутиб олиш учун бўлаётган социалистик мусобақа оловида синалади. Бу ишнинг таъсирчанлиги ижодий ташаббускорлик билан, интизомнинг даражаси билан, янги техникани, илғорлар тажрибасини беш йилликка хизмат қилдира билиш билан, вақтни ва моддий ресурсларни тежаб-тергай билиш билан синовдан ўтади. Бу ишнинг таъсирчанлиги ишни ташкил эта билиш билан, кадрларнинг етуклиги ва масъулият даражаси билан ҳам синовдан ўтади.

Партия комитетлари техника тараққиётини жадаллаштириш, маҳсулот сифатини, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун курашда илғорларнинг ташаббусини актив равишда қўллаб-қувватлашлари керак. Ташкилотчилик ва сиёсий иш меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, инсонни ҳурматлаш муносабатларини, ростгўйликни, меҳнатсеварликни, ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчанликни, социалистик қонунларни ва ахлоқ нормаларини бузувчиларга нисбатан муросасиз бўлишни қарор топтиришга ёрдам берувчи маънавий вазият яратишда коллективларнинг ролини кучайтириш тадбирлари билан чамбарчас боғлаб олиб борилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети ишчилар синфини, колхозчи деҳқонларини, халқ зиёлиларини СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш, кўп миллатли социалистик Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш, экономикани ривожлантириш, маданий қурилиш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш соҳасида янги муваффақиятлар билан нишонлашга чақирди. Совет халқи партиянинг чақириғига жавобан яқдиллик билан қизғин иш бошлаб юборди. Беш йилликнинг иккинчи йили муваффақияти заводлар ва фабрикаларнинг цехларида, қурилишларда, далаларда қизғин бораётган ўрим-йиғим ишларида ҳал этилмоқда. Бинобарин, ҳар бир коммунистнинг шарафли иши шуки, у энг қийин участкаларда бўлиши, одамларни руҳлантириб, ўзига эргаштириши, Ватан олдидаги бурчини фидокорона бажариш намунасини кўрсатиши лозим.

(«ПРАВДА»нинг 13 сентябрдаги бош мақоласи).

КАРВОН ЙЎЛГА ЧИҚДИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ 11-СОВХОЗ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА БИРИНЧИ БЎЛИБ МАШИНА ТЕРИМИГА КИРИШДИЛАР

Пахта далаларимиз оппоқ гилам тўшалгандек. Ғўза барглари тўкилиб, чаноқларда пахта момиқлари қайнаб турибди. Оппоқ. Кўз қамашади. Кеча эгатларга терим машиналари кирди. Кўпдан буён кутган дамлар бошланди. Қишда, баҳорда, ёзда шу дамларни ўйлаб ишлаган эдик, йил бошидан буён шу ҳосил деб курашган эдик. Агрегатларнинг ишлашини, бункерларнинг тўлишини, пахта пункти томон йўл олган карвонни кўриб ҳар бир деҳқон қувонади, яйрайди.

Деҳқон учун мўл ҳосил етиштириш муҳим, уни тез ва соз саранжомлаб олиш, ёрин-сочинга қолдирмай, ифлослантирмай, нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ундан ҳам муҳимроқ. Совхозимиз коллективи буни олдиндан ўйлаб-кенгашиб, пухта тадбирлар белгилаб қўйган эди. Ҳар йилгидек бу йил ҳам биз асосан механизацияга таянамиз. Мажбуриятда белгиланган 14300 тонна пахтанинг 95 проценти машиналар билан териб олинади. Далаларда 161 та машина ишлайди. Ҳар бир механик-ҳайдовчига машина бириктилиб, улар мавсумда пахта терадиган жойлар ҳам аниқлаб берилган.

Совхоз дирекцияси, партия ташкилоти, ишчилар комитети механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш мақсадида кўчма Қизил байроқ ва вимпеллар таъсис этишди. Биринчи ўринни олган бўлимга Қизил байроқ билан бирга 300 сўм, иккинчи ўринни эгаллаганларга байроқ билан бирга 200 сўм мукофот берилади. Агрегатларни техника қаровидан ўтказадиган ремонтчи бригадалар, механизаторлар ўртасида ҳам шундай вимпеллар ташкил этилди.

Кўчма Қизил байроқлар бўлимларга ҳар ўн кунлик иш якунини кўриб чиқилгач, берилади. Бунда машина билан қанча пахта терилгани, ўн кунликда йиллик планнинг қанча проценти миқдорида пахта тайёрлангани, машиналарнинг қандай ишлатилганлиги, терим сифати ҳисобга олинади.

Йиғим-теримда механик-ҳайдовчи ҳал қилувчи куч. Шу сабабли совхоз дирекцияси биз механизаторларга катта ғамхўрлик қилиб, қулай шароитлар яратиб бермоқда. Ҳар бир бўлимда учта, совхоз бўйича 18 та кўчма вимпел таъсис этилди. Пахтани тўкмай, тоза ва кўп терган механик-ҳайдовчига ўн кунликда вимпел билан бирга 50 сўм мукофот берилади.

Пахта ташувчи тележкачилар ҳам мукофотланадилар. Ўн кунликда 250 тонна пахта ташиган механизатор 40 сўм, 200 тонна ташиган 30 сўм мукофот олади. Ремонтчи-слесарларга ҳам алоҳида мукофотлар ажратилган.

Совхоз дирекцияси давлатга пахта топшириш йиллик планини 16 иш кунида бажаришни планлаштирган эди. Ҳаво паст келганига қарамай, бу йил теримга ўтган йилдагидан икки кун олдин тушдик. Тажрибали деҳқонлар, кечки пахтани эрта етилтирса бўлади, эртагини кеч қилиб бўлмайди, деганлари рост экан. Совхозимизда экинлар олакесак қилиб суғорилди. Тупроқ етилиши билан культивация ўтказилди. Азотли ва фосфорли ўғитларнинг ҳаммаси биринчи ва иккинчи озиқлантиришнинг ўзидаёқ берилди. Натижада, мана, Мирзачўл совхозлари орасида биринчи бўлиб теримни бошлаб юбордик. Теримнинг биринчи куни тузган режаларимиз реал эканлигини кўрсатди. Кечқурун ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Қарийб 700 тонна пахта терилибди. Бу, йиллик планнинг 8 проценти деган гап.

Машиналар билан биринчи теримнинг ўзидаёқ ҳар гектар ердан ўртача 20-22 центнердан ҳосил олиняпти. Иккинчи теримда ҳам камида 7-8 центнердан бўлади. Подборга 1,5-2 центнер қолади, холос. Мен ўзим машинани синаш учун биринчи куни пайкалга олиб кирдим. 5 тонна пахта тердим. Иккинчи куни — 10 тонна. Мана бугун 15 тонна тердим. Шамсиқамар Тўхтаева биринчи куни 6 тонна, иккинчи кун 8 тонна, бугун 10 тонна терибди. Бу — совхозимизда ҳамма ҳосилни тез ва соз териб олиш учун барча имкониятлар борлигини кўрсатиб турибди.

Мен илгари, машина бир хил, пайкаллар бир хил-у нега механик-ҳайдовчилар терган пахта миқдорида катта тафовут бор, деб ўйланиб юрардим. Акам Мамажон билан пахта терганда бунинг сирларини ўрганиб олдим. У кун бўйи пахта терар, кечалари машинасини ювиб, техника қаровидан ўтказиб, тонгда иш бошлашга тахт қилиб қўярди. Бу аслида сир ҳам эмас, ишга меҳр, ирода, малака, кўникма, десак тўғри бўлар. Бир мисол айтай. Иш кунимиз тонгда, ҳали юлдузлар «учмасдан» бошланади. Кечгача механизатор чарчайди. Овқатланибоқ ухлагиси келади. Машинани ювмасанг, техника қаровидан ўтказмасанг эрталабгача чанг, толалар шпинделга ёпишиб қолади. Қотади. Кечқурун 15 минутда тозаланадиган машина эрталаб 1-2 соат вақтни олади. Темир шчётка билан шпинделларни тозалагунча механизаторнинг асаби бузилади, чарчайди. Сўнг машина то қуригунча ҳам бир соатлар бекор туради. Ҳам агрегатнинг, ҳам механизаторнинг вақти бекор ўтади. Машина тез «қарийди», қисмлари ишдан чиқади. Шу сабабли биз совхозимизда машиналарни ишдан кейин ювиш, техника қаровидан ўтказишни қонун қилиб қўйдик. Совхоз дирекцияси бузилиб қолган машиналарни даланинг ўзида тузатиб бериш учун кўчма устахоналар ташкил этди. Запас қисмлар олиб қўйганмиз.

Қаттиқ шамол бўлган кунлари акам машинасини тўхтатиб қўярди. Бунинг сабабини ҳам билиб олдим. Машинанинг олдидан эсган шамол шпинделга кираётган пахтани силкитиб, тўкади. Машинанинг орқа томонидан эсган шамол эса пахтани вентиляторга қайтаради. Машина унумсиз ишлайди, қисмлари тез ишдан чиқади. Пахта тўкилиб, нобуд бўлади. Бундай пайтларда биз шамол тингач, кечаси фараларни ёқиб қўйиб ишлаймиз.

Бу йил катта байрам. СССРнинг эллик йиллик тўйи. Бу улуғ маъракага аталган пахта карвонимиз йўлга чиқди. Биз бу тўйга ваъда қилган «оқ олтин»имизни кўтариб борамиз.

Тўлан ДАДАЖОНОВ,
Сирдарё областидаги Ленин номли 11-совхознинг бригада бошлиғи, механик-ҳайдовчи.

МАШИНАДА 90 ПРОЦЕНТ

ДЕНОВ («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Ҳазорбоғ» совхози коллективи юбилей йилида 3500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» йиғиб, она-Ватанга 14 минг тонна пахта етказиб беришга бел боғлаган. Хўжаликда кунига йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти.

«Зангори кема» капитанлари ҳам машина теримига киришдилар. Механик-ҳайдовчилар 12 минг 600 тонна, ёки жами ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан теришга қарор қилдилар. Донгдор механизаторлар мавсумда 400-500 тоннадан ва ундан ҳам кўпроқ пахта терадилар. Йиғим-терим поток усулида (бункер—тележка—қабул пункти) ташкил этилади. Бу, терим суръатини тезлаштириш, пахта таннархини арзонлаштириш имконини беради. Бултур 1 центнер пахтанинг таннархи 27 сўм 86 тийинга тўғри келган бўлса, бу йил 25 сўмга тушириш мўлжалланмоқда.

А. ХАЛИЛОВ.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб туҳфа билан кутиб олиш учун курашаётган Ленин районидаги Ленин номли колхознинг Обиджон Қирғизов бошлиқ бригадаси аъзолари Андижон областида биринчи бўлиб маррага етдилар: 30 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, йиллик планни бажардилар.

Бригада далаларида ҳали ҳосил кўп. Миришкор деҳқонлар имкониятларини ҳисобга олиб, ҳар гектар ердан яна 30 центнердан пахта териб олиш, ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Хўжаликнинг бошқа бригадаларида ҳам терим суръати кун сайин оширилмоқда. Қатор бригадалар марра сари яқинлашяпти.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 13 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	1,90	12,00
Бухоро	1,12	7,98
Андижон	1,16	5,57
Сурхондарё	0,99	5,48
Фарғона	1,19	4,65
Сирдарё	0,33	2,15
Наманган	0,46	1,79
Тошкент	0,45	1,54
Хоразм	0,28	0,90
ҚҚ АССР	0,17	0,28
Самарқанд	0,07	0,13
Республика бўйича:	0,74	3,79
Шу жумладан ингичка толали пахта		
Сурхондарё	0,98	6,35
Қашқадарё	0,83	5,61
Бухоро	1,11	5,43
Республика бўйича:	0,97	6,13

ПЛАН—20 ИШ КУНИДА

ҒУЗОР. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан телефон орқали олинди). Очил Кўчкинов раислик қилаётган Карл Маркс номли колхоз меҳнаткашлари пахта йиғим-теримини зўр уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар. **Юбилей йилида она-Ватанга 7 минг тонна дурдона етказиб беришга аҳд қилган пахтакорлар ҳар куни тайёрлов пунктларига 5 процентга етказиб қимматбаҳо хом ашё жўнатмоқдалар. Шу кунгача йиллик план 50 процент бажарилди.**

Диёр Тўрахонов, Аҳмад Бердиев, Рўзмон Турдиев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда йиллик план 10-12 иш кунида ўринланиб, ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топширилянти. Эрта-индин яна учта бригада ғалаба рапортига имзо чекади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назар Мейлиқулов бошлиқ бригада аъзолари пландаги 180 тонна ўрнига 417 тонна «оқ олтин» тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Колхоз далаларида 11 та терим машинаси тинимсиз ишлаяпти. Ҳар бир машинада 7-8 тоннадан пахта териляпти. Теримчилар ҳам меҳнатда қаҳрамонлик намуналарини кўрсатяпти. Дала ишларида қатнашаётган 3 мингга яқин теримчининг деярли ҳаммаси кунлик нормани тўла ва ошириб адо этяпти.

— Давлат билан тузилган шартномага асосан, — дейди Очил ака Кўчкинов, — тайёрлов пунктларига 3.240 тонна пахта етказиб берган кунимиз йиллик план бажарилади. **Ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб 20 сентябрь куни ғалаба рапортига имзо чекишга қарор қилдик.** Лекин бу марра эмас. Далаларимизда ҳосил кўп. Она-Ватанга 7 минг тонна пахта топшириш ҳақида юксак мажбурият олганмиз. Ана шу марра эгалланган куни халқ, партия олдидаги бурчимизни шараф билан адо этдик дея оламиз. Унгача терим суръатини сира бўшаштирмаймиз.

ШОЛИГА ЎРОҚ ТУШДИ

МУЗРОБОД. («Совет Узбекистони» мухбири). Гагарин районидаги «Искра» совхози шоликорлари 7 минг тонна шоли етиштиришга азму қарор қилганлар. Хушмурод Хўжаназаров бошлиқ бригадада ҳосилдорлик айниқса юқори бўлди, олдинги мажбурият қайта кўриб чиқилиб, гектаридан 40 центнер ўрнига 50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилинди.

Совхозда шоли ўрими оммавий равишда бошлаб юборилди. Шу кунгача 50 гектар ернинг шолиси ўриб олиниб, кўзда тутилгандан анча юқори хирмон кўтарилди. Хўжаликда шоли ўрими тезкорлик билан давом эттирилмоқда.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, картошка, ҳўл мева ва полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлаш плани қандай бажарилаётгани тўғрисида 1972 йил 11 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи, учинчи, бешинчи ва еттинчи стунлар — минг тонна ҳисобида тайёрланган; иккинчи, тўртинчи, олтинчи ва саккизинчи стунлар планнинг бажарилиш проценти).

Областлар	сабзавот		картошка		ҳўл мева		полиз экинлари маҳсулотлари	
Тошкент	121,6	52,0	24,7	69,5	30,8	97,5	48,8	61.0
Сирдарё	5,1	22,1	0,2	16,9	4,9	109,9	96,9	92,3
Фарғона	55,0	87,3	3,8	37,1	7,3	81,3	12,8	71,1
Наманган	44,7	103,9	2,6	91,4	8,8	105,3	10,1	77,5
Андижон	46,4	84,3	0,9	50,3	10,4	124,8	10,9	77,6
Самарқанд	77,0	66,4	5,6	42,7	16,7	115,0	7,9	35,9
Бухоро	19,8	70,8	—	—	3,1	92,9	15,3	90,0
Қашқадарё	19,3	66,7	1,2	83,3	6,1	91,5	8.2	45,8
Сурхондарё	19,5	88,7	1.8	76.8	3,5	69,4	16,1	84,7
Хоразм	8,4	55,8	—	0,2	0,6	111,4	8,4	38,1
ҚҚ АССР	7,7	48,2	0,3	21,3	1,3	77,7	6,6	30,0
Республика бўйича	424,5	65,9	41,1	58,3	93,5	100,0	242,0	69,1

ФИКРЛАШИБ ОЛИНДИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Грюнеберг бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси раҳбар партия ва давлат ходимлари делегацияси КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 8 сентябрдан 11 сентябргача Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турди. Делегация составида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, қишлоқ ва ўрмон хўжалиги министри, қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати бўйича ГДР кенгашининг раиси Г. Эвальд, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Б. Кизлер ва бошқалар бор эди.

Немис ўртоқлар «Сельхозтехника-72» халқаро виставкаси билан танишдилар, трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигида, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги институтида бўлдилар ва суҳбатлашдилар.

Делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Ф. Д. Кулаков қабул қилди ва делегация билан самимий дўстона суҳбатлашди.

Внуково аэродромида немис дўстларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосарлари В. А. Карлов, Н. П. Руденко кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида ГДРнинг СССРдаги элчиси Х. Биттнер ҳам бор эди.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ СЕССИЯСИГА

СССР Министрлар Совети БМТ Бош Ассамблеясининг шу йил 19 сентябрда очиладиган XXVII сессиясига қуйидаги составдан иборат СССР делегациясини тасдиқлади: А. А. Громико — делегация бошлиғи, Я. А. Малик, А. Ф. Добринин, В. М. Круминь, И. Н. Земсков — делегация аъзолари; А. А. Рошчин, В. Л. Исраэлян, Б. А. Соломатин, И. Раҳимова, Л. И. Менделевич — делегация аъзоларининг ўринбосарлари.

Украина ССР Министрлар Совети БМТ Бош Ассамблеясининг XXVII сессиясига қуйидаги составдан иборат делегация тайинлади: Г. Г. Шевель — делегация бошлиғи, М. Д. Поляничко, М. З. Гетманец, Ю. М. Мацейко, М. А. Орлик — делегация аъзолари П. А. Загребельний, И. Г. Емец, П. К. Клименко, Г. И. Удовенко, А. Н. Шлепаков — делегация аъзоларининг ўринбосарлари.

Белоруссия ССР Министрлар Совети БМТ Бош Ассамблеясининг XXVII сессиясига қуйидаги составдан иборат делегация тайинлади: А. Е. Гуринович — делегация бошлиғи, В. С. Смирнов, А. Т. Короткевич, Л. М. Барабанова, В. В. Греков — делегация аъзолари; В. В Михайлов, А. Н. Кулаковский, Н. И. Василенок, В. И. Лукьянович — делегация аъзоларининг ўринбосарлари.

(ТАСС).

РАЙКОМ ВА ЁШ КОММУНИСТЛАР

партия турмуши

КПСС сафига аъзолар қабул қилиш партия қурилишининг энг муҳим соҳасидир. Доимо ҳаракат қилиб, ривожланиб борувчи партия янги ёш кучлар билан мунтазам тўлдириб борилади. Биргина ўтган йилнинг ўзида район партия ташкилотлари сафига 134 киши қўшилди. Партия сафига қабул қилинганларнинг 80 проценти моддий бойликлар ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган кишилардир.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIV съездининг партияга янги аъзолар қабул қилиш ва ёш коммунистларни тарбиялаш тўғрисидаги талабларига изчил амал қилиб, партияга қабул қилинаётганларнинг сифат составини яхшилашга эътиборни кучайтирмоқдалар.

Айни пайтда партияга кирувчиларга нисбатан талабчанлик ҳам ошиб бормоқда. Партия сафи ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг муносиб вакилларини якка-якка танлаш асосида тўлдириб борилаётгани сабабли коммунистларнинг сифат состави тобора яхшиланмоқда. Ҳозир районда коммунистлар сони 2949 кишига етди. Улар 98 та бошланғич партия ташкилоти, 192 та цех партия ташкилотларига бирлашиб, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда жонбозлик кўрсатишяпти.

Партия XXIV съезди қарорларини бажара бориб, партия турмушининг ленинча нормаларига қатъий амал қилаётган, КПССга янги аъзолар қабул қилиш, ёш коммунистларни тарбиялаш, уларнинг авангардлик ролини оширишда ибратли ишлар қилаётган бошланғич партия ташкилотлари районимизда анчагина. «Коммунизм» колхози партия ташкилоти шулар жумласидандир. Колхоз партия ташкилотига 172 коммунист уюшган. Партия комитети ва бригада партия ташкилотлари барча коммунистларга уларнинг сиёсий тайёргарликлари, билим ва қобилиятларига қараб партия топшириқлари берган. Коммунистларнинг кўпчилиги топшириқни виждонан бажармоқда. Колхозда ёш коммунистлар ҳозир 26 кишига етди. Партком ёш коммунистлар билан ишлаш мактаби ташкил этган. Унга партком секретари Абдулаҳад Мамажонов раҳбарлик қилади. Мактабда ҳар ойда бир марта машғулотлар ўтказилади. Ёш коммунистлар «Коммунистик партия — совет халқининг авангарди», «КПССнинг раҳбарлик роли», «Программа ва Устав — КПСС фаолиятининг асоси», «Партия топшириғи», «Коммунистнинг шахсий намунаси» каби темаларда мазмунли лекция ва докладлар тингладилар.

Бу йил колхоз партия ташкилоти КПСС сафига янгидан тўрт кишини қабул қилди. Ёш коммунистлардан М. Абдуллаева, М. Сатторов, К. Нишонова комсомол сафида тарбияланган, ўрта маълумотли, колхоз ишлаб чиқариши пешқадамларидир.

Партия аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан 129 кишини ўз сафида бирлаштирган Калинин номли колхоз партия комитети ҳам кўпгина диққатга сазовор ишлар қилмоқда. Коммунист кадрлар тўғри танлангани ва жой жойига қўйилгани, уларнинг активлиги ўсиб бораётгани туфайли партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларига кучли таъсир ўтказаётир.

Колхоз партия комитети КПССга янги аъзолар қабул қилиш ва ёш коммунистлар билан ишлашга алоҳида эътибор бериб келади. Бу ишда партком қошида ташкил этилган ёш коммунистлар мактаби катта роль ўйнамоқда. Мактабга КПСС аъзолигига кандидатлар ва уч йилгача партия стажига эга бўлган ёш коммунистлар жалб қилинган. Улар КПСС программаси ва Устави юзасидан ҳамда партиямизнинг XXIV съезди қарорлари, Марказий Комитет пленумлари қарорлари ҳақида доклад ва суҳбатлар тинглайдилар. Партком аъзоси Содиқжон Хонимқулов ёш коммунистлар мактабига раҳбарлик қилмоқда.

Район партия комитети ёш коммунистларни тарбиялаш воситаларидан бири бўлган ана шундай мактабларни 18 та колхоз ва бир қатор йирик саноат корхоналарида ташкил этди. Уларда ёш коммунистлардан 345 киши ўқиётир. Мебель фабрикаси ва Жданов номли колхозда бу соҳада кўпгина ибратли ишлар қилинмоқда.

Район партия комитети бюросида бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини муҳокама қилиб туриш ҳам ёш коммунистларни тарбиялашни яхшилашнинг муҳим формасидир. Райком бюросида «Правда» колхози партия комитетининг КПСС сафини ўстириш ва ёш коммунистлар билан ишлаш соҳасидаги ҳисоботи эшитилди. Колхоз партия ташкилоти бу соҳада анча камчиликларга йўл қўйгани аниқланди. Райком бюроси мавжуд камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгилади.

Колхоз партия ташкилоти ҳисобидаги 78 кишидан 65 таси ишлаб чиқаришда бевосита иштирок этяпти. Хўжаликда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотиш планлари муваффақиятли бажарилмоқда.

Районимиз меҳнаткашлари бу йил ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олганлар. Барча хўжаликларда беш йиллик планларини тўрт йилда бажариш учун қизғин кураш кетяпти. Район пахтакорлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги олдидан ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, пахта ҳосилдорлигини ошириш юзасидан қимматли ташаббус бошладилар. Бу ишда ҳам коммунистларнинг етакчилик роли яққол намоён бўлаётир.

Бироқ, райондаги ҳамма бошланғич партия ташкилотлари ҳам ёш коммунистлар билан намунали ишлаётир деб бўлмайди. Райондаги 54-қурилиш-ремонт участкаси, 66-автобаза, Қува матлубот жамияти, колхозлараро бўрдоқичилик базаси партия ташкилотлари ёш коммунистларга берилган партия топшириқларининг ижросини назорат қилиб бормаётирлар. «Ленинизм», «Ўзбекистон» колхозлари, Федченко ун заводи, консерва цехи партия ташкилотларида ёш коммунистларни тарбиялаш ишига юзаки қаралмоқда.

КПСС XXIV съездининг қарорлари билан қуролланган район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари партия сафларини ўстириш, ёш коммунистларни тарбиялаш вазифалари билан янада жиддийроқ шуғулланадилар, бу соҳада рўй бераётган камчиликларни тезроқ бартараф қиладилар.

О. АЛИХОНОВ,
Фарғона область, Қува район партия комитетининг биринчи секретари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Ҳ. ҲАКИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кекса журналист, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер Абдулла Ҳамидович ҲАКИМОВга республика матбуотини ривожлантиришдаги хизматлари учун «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.
1972 йил 12 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. Р. КАРИМОВГА, Ҳ. Л. МУЛЛАХУЖАЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАРМАЦЕВТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг дорихона муассасаларида кўп йил самарали ишлаганликлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фармацевт» фахрий унвони берилсин:

КАРИМОВ Муслим Раҳимжонович — «Ўзмедтехника» бошқармасининг бошлиғи.

Муллахўжаева Ҳурихон Лутфуллаевна — Андижон шаҳар 55-дорихонасининг рецептор-контролери.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.
1972 йил, 12 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми тўқимачилик саноатида кўп йил мобайнида бенуқсон ишлаганлиги, фан ва техника ютуқларини амалга оширишда, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ва механизациялашни жорий этишда актив қатнашганлиги ва туғилган кунига 80 йил тўлиши муносабати билан Тошкент тўқимачилик комбинатида техника информацияси билан шуғулланувчи инженер Алексей Иванович Турковни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ШИФОКОР МИНБАРИ

ЕНГИЛГАН ДАРД

Ўзбекистонда силга қарши кураш муассасаларининг ташкил топганига 50 йил тўлди. Ўтган ярим аср мобайнида аҳоли ўртасида силнинг олдини олиш (профилактика қилиш) воситаларининг муваффақиятли амалга оширилиш туфайли бу касалликнинг камайиши ҳамда енгил ўтиши таъминланди.

Улуғ Октябрь Социалистик революциясигача қадар чор Россиясида бу касаллик кенг тарқалганди. Россиянинг иқтисодий ва маданий қолоқлиги бунинг сабабчиси эди. Революцияга қадар Туркистон ўлкасида, жумладан, Ўзбекистонда сил касаллигига қарши кураш олиб борувчи бирорта ҳам врач, махсус тиббий муассаса йўқ эди. Революциядан кейин Ўзбекистонда медицина соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилди. Тошкентда 1920 йилда силга қарши биринчи кабинет, 1922 йилда эса диспансер ташкил қилинган бўлса, 1924 йилда 25 ўринли биринчи касалхона очилди.

Кейинги йилларда совет медицина фани силга қарши кураш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритди. Силнинг эпидемиологияси, патогенези ва клиникаси (хусусан, бошланғич формалари)га оид қонуниятлар очилди. Янги дорилар топилди. Бу дори-дармонлар билан даволашнинг ва касалликнинг олдини олишнинг янги усуллари ишлаб чиқилди. Силга қарши эмлашнинг энг замонавий усули — БЦЖ (Кальметт-Ререн бациллаcи)ни тери ичига юбориш усули қўлланила бошланди.

Сил касаллигининг организмдаги тараққиёти (патогенези)ни ўрганиш соҳасида эришилган натижалар бу касалликни бошланғич даврдаёқ аниқлаш имкониятини беради. Шуни айтиш керакки, силнинг бошланиши баъзан ҳеч қандай касаллик аломатларисиз ўтиши ва айрим ҳолларда бемор ўзини соғ, деб ҳисоблаши ҳам мумкин. Шунинг учун ҳам сил касаллигини барвақт аниқлашда рентген орқали текшириш, лаборатория усули ва шу кабилар катта аҳамиятга эга.

Беморларни даволаш учун янги-янги кучли дорилар (стрептомицин, ГИНК группаси, этионамид, циклосерин, рифампицин, этамбутал ва бошқалар)нинг топилиши медицина фанининг катта муваффақиятларидан биридир. Эндиликда сил давосиз дард эмас, бу дардга дучор бўлган беморларнинг бутунлай соғайиб кетишлари учун барча имкониятлар яратилди.

Касалликка чалинганларни шифохона ёки санаторийларда узоқ муддат давомида сақлаш ўз навбатида уларни бирор меҳнатга жалб қилиш масаласини илгари суради. Меҳнатнинг асаб, юрак, қон-томир системалари ва нафас олиш органлари фаолиятини, модда алмашинувини яхшилаши ва организмнинг муҳофаза қобилиятини нормаллаштириши аниқланган. Бу ҳол касалхона ва санаторийларда даволаш-меҳнат бригадалари ҳамда устахоналари барпо қилишнинг назарий асоси бўлди.

Касалхона ва санаторийларда беморларни меҳнат билан даволаш усули биринчи марта Ўзбекистон ССР Силга қарши илмий-тадқиқот институтида ишлаб чиқилди.

Даволашнинг барча воситалари қўлланилишига қарамай, ўпка силининг баъзи формаларидан (фиброз-каверналик сил ва суберкулома) айрим беморлар шифо топа олмайдилар. Бундай ҳолларда, дорилар билан даволаш давом эттирилгани ҳолда даволашнинг хирургия усули қўлланилади. Кўкрак қафас хирургиясининг ривожланиши, нафас олишни автоматик бошқарувчи ва ўпка илдизини тикувчи аппаратларнинг яратилиши ўпкани муваффақият билан операция қилиш имкониятини берди.

Касаллик, асосан, сил билан оғриган беморлардан юқади. Бундан ташқари, ў сил билан касалланган уй ҳайвонлари ва паррандалар маҳсулотлари (сут, гўшт, тухум ва бошқалар) орқали ҳам тарқалади.

Болаларни ва катта ёшдаги кишиларни силга қарши эмлаш (вакцинация қилиш) организмда сил таёқчаларига қарши иммунитет ҳосил қилади, организмнинг силга қарши курашиш қобилиятини оширади. Ўз вақтида ва етарли овқатланмаслик, овқатда оқсил моддаларининг ва витаминларнинг етишмаслиги, гигиена қоидаларига вақтида риоя қилмаслик, руҳий тушкунликлар, грипп ва бошқалар, ички секреция безлари касалликлари, диабет, қалқонсимон без касаллиги, ўпканинг баъзи асоратли касалликлари (бронхит, пневмосклероз) ва бошқа касалликларда иммунитет заифлашади, сил таёқчалари ғолиб чиқиб, касаллик пайдо бўлади.

Дам олиш вақтларидан ва меҳнат отпускаларидан яхши фойдаланиш, кўпроқ очиқ ҳавода бўлиш, турли физкультура машқлари билан шуғулланиш, баданни иссиқ-совуққа чиниқтириш организмнинг турли касалликларга, шу жумладан, сил таёқчаларига нисбатан чидамлилигини оширади.

Хуллас, силнинг олдини олиш, уни барвақт аниқлаш ва даволашга оид фан ютуқларининг турмушга тўла татбиқ этилиши бу касалликни яқин келажакда бутунлай тугатиш имкониятини беради.

Ш. АЛИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИГА КЕНГ ЙЎЛ

Халқ хўжалигида автоматлаштирилган бошқарув системасини ва ҳисоблаш техникасини жорий қилишга бағишланиб, 12 сентябрда Тошкентда ўтказилган конференцияда олимлар, инженерлар, партия ва совет ходимларидан 400 га яқин киши тўпланди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов конференцияни очиб сўзлаган нутқида айтдики, бу конференцияда Москва, Қозон, Новосибирск, Пермь ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан меҳмон бўлиб келган олимлар ҳам қатнашмоқда.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. К. Шонеъматов «Фан-техника тараққиёти ва КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида бошқарувни такомиллаштириш ҳамда автоматлаштирилган бошқарув системасини ишлаб чиқишни ва жорий қилишни тезлаштириш борасида Тошкент партия ташкилотларининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди. Конференция ўзининг ялпи мажлисида республика пойтахтининг кўзга кўринган олимлари ва корхоналарнинг раҳбарлари қилган докладларни тинглаб, Тошкент корхоналарида ва хўжалик тармоқларида ишлаб чиқаришни бошқаришни янада такомиллаштиришга қаратилган тавсияномалар қабул қилди. Энди секцияларнинг мажлислари бошланади. Бу мажлисларда 50 га яқин доклад тингланади.

Конференция уч кун давом этади.

(ЎзТАГ).

Фармакологлар кенгаши

Янги дори-дармонлар яратиш ва уларни соғлиқни сақлаш практикасига жорий этиш якунлари ва истиқболларига бағишлаб Тошкентда практик фармакологлар Бутуниттифоқ жамияти правлениесининг пленуми бўлиб ўтди. СССР Медицина Фанлари академияси, Москва, Ленинград, Тошкентдаги ва мамлакатимизнинг бошқа илмий марказларидаги илмий-тадқиқот институтлари ва олий мактабларнинг 30 га яқин олимлари пленумда доклад қилдилар. (ЎзТАГ).

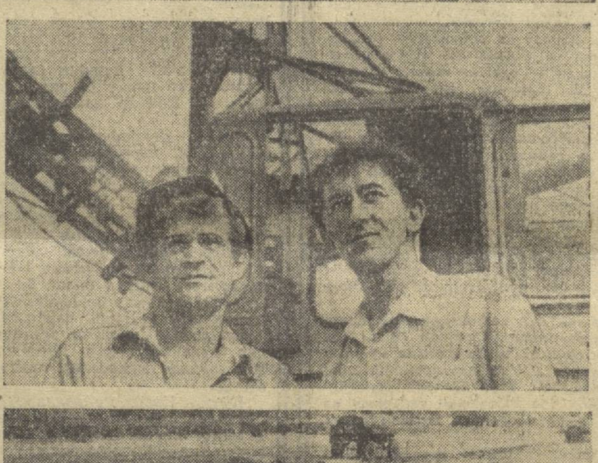

Тошкент метрополитени қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Суратларда: 1. Қурилишда жонбозлик кўрсатиб ишлаётган инженерлар А. Ольховик ва З. Зибаровалар. 2. Илғор кранчилар А. Ермаков ва К. Голютин, 3. Тупроқ қазиш ишлари.

А. Тўраев фотолари.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ҚАРДОШЛИК МАДҲИ

«Хоразм ҳақиқати», «Совет Қорақалпоғистони» ва Тошовуз область «Коммунизм йўли» газеталарининг махсус қўшма сони СССРнинг 50 йиллиги олдидан ўзбек, қорақалпоқ ва туркман халқлари дўстлигига бағишланди. Бу сондаги Хоразм ва Тошҳовуз областлари ижроия комитетларининг раислари Р. Эшчонов, Б. Язқулиев, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раиси Е. Айтмуратов мақолаларида Совет ҳокимияти йилларида юз берган ўзгаришлар, юбилей йили режалари тўғрисида ҳикоя қилинади. Туямўйин гидроузели қурилиши бошқармасининг бошлиғи А. Корниенко, Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Рўзимбетов, Туркманистон КП Калинин район комитетининг секретари О. Чашемова ва бошқаларнинг мақолалари қардошларча дўстлик, биродарлик туйғулари билан суғорилган.

СССР 50

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ — ҚУДРАТИМИЗ МАНБАИ

Б. ҒАФУРОВ,
СССР Фанлар академиясининг академиги, Жавоҳарлал Неру номидаги халқаро мукофот лауреати.

Совет халқи, бутун прогрессив инсоният шу йил 30 декабрда тарихий санани — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлайди.

Биз, совет кишилари учун бу шонли сана айниқса қадрлидир. Шонли Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсатининг ажойиб самаралари, ижтимоий ва давлат тузумимизнинг ҳаётий кучи барча жабҳаларда ғалаба қозонганлиги, ягона социалистик Ватанга мансуб эканлигимиз туйғуси биз учун айниқса қадрлидир.

СССРда миллий муносабатлар тубдан ўзгарганлигининг боиси шундаки, партиямиз миллий масала назариясини чуқур ва ҳар томонлама ишлаб чиқди, уни амалга оширишнинг конкрет программаларини белгилаб берди.

«Партия ва халқнинг йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин кўп миллатли социалистик давлатни вужудга келтиришда жуда катта хизмат қилди, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорида, — **у К. Маркс билан Ф. Энгельснинг ғояларини ижодий тарзда ривожлантириб, миллий масала хусусида мукаммал таълимот яратди».**

1922 йилнинг декабрида Советларнинг биринчи Бутуниттифоқ съездида миллатларнинг ана шундай ихтиёрий иттифоқига асос солинди. Съезд ССР Иттифоқи тузилганлиги тўғрисидаги Декларацияни эълон қилди ҳамда РСФСР, Украина Совет Социалистик Республикаси, Белоруссия Совет Социалистик Республикаси ва ЗСФСР ўртасида тегишли шартномани тасдиқлади.

Коммунистик партия собиқ миллий чекка ўлкаларнинг ривожланган районларга нисбатан тез ривожланишини, уларнинг халқ хўжалигини жадал суръатлар билан ўстиришни таъминлади. Ягона план асосида, мамлакатимиздаги барча қардош халқлар, аввало улуғ рус халқининг жуда катта ва беғараз ёрдами туфайли бу республикаларда социалистик индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ва уни ҳозирги замон техникаси билан қуроллантириш, маданий революция мислсиз тез суръатлар билан амалга оширилди.

Совет Шарқи республикалари илгари қолоқ бўлган халқлар капиталистик тараққиёт босқичини четлаб, социализмга ўтишлари конкрет программасини амалга оширишнинг классик намунаси бўлди.

Масалан, Ўзбекистон ССРни олайлик. Ўтмишда чор Россиясининг чекка ўлкаси бўлган бу ўлка эндиликда жуда кўп хорижий мамлакатларга турли-туман саноат маҳсулотларини чиқармоқда. Ўтган беш йилликда Ўзбекистонда ҳар олти кунда янги завод, фабрика ёки цех фойдаланишга топширилди. 1971 йилда 21,4 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқилди. Бу эса 1913 йилда бутун чор Россиясида ишлаб чиқарилган электр энергиясидан 11 баравар кўпдир.

Совет ҳокимияти йилларида Қозоғистонда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 158 баравардан зиёдроқ ўсди. Эндиликда Қозоғистон чиндан ҳам табиий бойликлар кони бўлиб қолди.

Тожикистонда ҳам мислсиз катта ўзгаришлар юз берди. Совет ҳокимияти йилларида республикада халқ хўжалигининг ўттизта тармоғи вужудга келтирилди. Энергетика, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, химия, электротехника, асбобсозлик, тўқимачилик ва бошқа соҳалар шулар жумласидандир. Тожикистон бир ҳафтанинг ичида 1928 йилда қанча маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, шунча маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Туркманистон ҳам ажойиб ютуқларга эришди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1913 йилдагига нисбатан 50 баравар ўсди. Ўтган йили бу республикада 15 миллион тоннадан кўп, яъни революциядан олдингига нисбатан қарийб 120 баравар кўп нефть қазиб олинди. Ўрта Осиёдаги барча республикалар ва Қозоғистоннинг қишлоқ хўжалиги таниб бўлмас даражада ўзгарди. Ҳозирги вақтда далаларда кетмон ва ўроқ ўрнига минг-минглаб энг янги қишлоқ хўжалик машиналари, тракторлар, комбайнлар ва пахта териш машиналари жавлон урмоқда.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари СССРдаги барча меҳнаткашлар сингари партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлигига меҳнатда ажойиб ютуқлар, мўл ҳосил билан жавоб бермоқдалар. 1940 йилдан 1970 йилга қадар Совет Шарқи республикаларида пахта ҳосили 2 миллион 237 минг тоннадан 6 миллион 890 минг тоннага кўпайди.

Шу йиллар ичида Қозоғистонда ялпи дон ҳосили 2 миллион 502 минг тоннадан 22 миллион 226 минг тоннага етди. Шу боисдан ҳам бу ўлка Совет диёрининг энг муҳим ғалла кони бўлиб қолди.

Совет ҳокимияти йилларида СССР халқлари том маъноси билан революцион характерга эга бўлган маданий революцияни амалга оширдилар. Революциядан илгариги Россиянинг ривожланган районлари ва областларидаги аҳолининг аксарияти саводсиз ва чаласавод эди. Миллий чекка ўлкалар аҳолиси эса қарийб ёппасига саводсиз эди.

Коммунистик партиянинг реал чора-тадбирлари туфайли бу жойлардаги саводсизлик тамомила тугатилди. Эндиликда СССРдаги барча республикаларда мажбурий ўрта таълимга ўтилмоқда.

Октябрь ғалабасига қадар бирорта ҳам олий ўқув юрти бўлмаган миллий республикаларда ҳозирги вақтда фанлар академиялари, университетлар, ўнлаб олий ўқув юртлари, кўпдан-кўп техникумлар ва бошқа ўрта махсус ўқув юртлари, минг-минглаб мактаблар ишлаб турибди. Совет Шарқи республикалари ҳар 10 минг аҳолига ҳисоблаганда ҳозирги вақтда Франция, Англия, Италия ва шулар сингари бошқа тараққий этган капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетдилар.

Сон-саноқсиз клублар, театрлар, кутубхоналар, музейлар ҳамда миллий тилларда китоблар, газета ва журналлар чиқараётган нашриётлар — буларнинг ҳаммаси СССРда амалга оширилган улкан маданий революциянинг самараси бўлиб, мазмунан социалистик, шаклан миллий маданиятимизнинг улкан одимларидан далолат беради.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон эришган ютуқларни бу ўлкаларнинг ўтмиши билан таққослаб кўрсак, мамлакатимиздаги бошқа халқлар сингари бу республикалар халқлари социалистик тараққиёт йўли, ССР Иттифоқида бир ёқадан бош чиқариб, аҳил оила бўлиб яшаш йўлини танлаганлиги ягона тўғри йўл эканлиги айниқса, ёрқин кўзга ташланади. Октябрь революцияси, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати, Совет республикаларининг буюк Иттифоқи, СССР халқлари дўстлиги туфайли ўзбеклар, тожиклар, туркманлар, қозоқлар, қирғизлар, қорақалпоқлар ҳамда Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг бошқа халқлари зулмат ва қолоқликдан қутулиб, социалистик қурилиш йилларида ўз тараққиётларида юксак босқичга кўтарилдилар.

Мамлакатимизда халқларнинг манфаатлари муштараклиги негизида миллатларнинг ривожланиши ва ўзаро яқинлашуви, кишиларнинг янги тарихий бирлиги бўлган совет халқи вужудга келганлигидан иборат ягона процесс юз берди.

Ягона совет халқи ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий мулкчилик, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ҳаётнинг бир-

ТОШКЕНТДА ЎТАДИГАН ХАЛҚАРО АКТЁРЛАР УЮШМАСИНИНГ СИМПОЗИУМИ ОЛДИДАН

САНЪАТКОРЛАР АНЖУМАНИ

М. А. ЗОИДОВ,
симпозиум ташкилий комитетининг раиси, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси.

Тошкент жуда катта халқаро анжуманлар ўтадиган шаҳарга айланиб қолди. Яқинда тошкентликлар Осиё ва Африка мамлакатлари Халқаро кинофестивали шодиёналарининг гувоҳи бўлишган эди. Шу йил 26 сентябрдан 1 октябрга қадар яна шаҳримизда муҳим бир маданий воқеа ўтказилади. Халқаро актёрлар уюшмасининг ташаббуси билан Тошкентда жуда кўп мамлакатлар вакиллари иштирокида йирик анжуман бўлади. Турли мамлакатлар саҳна санъати усталари ана шу катта йиғинда бугунги кунда уларни қизиқтираётган кўпгина масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашадилар.

Халқаро актёрлар уюшмасининг ташаббуси билан ўтказиладиган бу симпозиумни СССР маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитети маъқуллади, қўллаб-қувватлади. Шу кунларда Ўзбекистон маданият ходимлари касаба союзи республика комитети, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Театр жамияти ходимлари ана шу катта ижодий анжуманни ҳар томонлама уюшқоқлик билан ва мақсадга мувофиқ равишда ўтказиш учун тайёргарликни қизитиб юборишди. Ҳукумат қарорига мувофиқ тузилган симпозиумнинг республика ташкилий комитети раҳбарлигида бу тадбирни юксак савияда ўтказиш учун касаба союз, совет, хўжалик ташкилотларининг вакиллари, маданият, фан, санъат арбоблари жалб этилди.

Жаҳон актёрлари иштирок этадиган мазкур халқаро ижодий анжуманда қатнашишни таклиф этиб 50 га яқин мамлакат актёрлари касаба союзларига таклифномалар юборилди. Бугунга қадар таклифномаларга 43 мамлакатдан ижобий жавоб олинди. Умуман, симпозиумга 130 га яқин турли мамлакат вакиллари келиши кутилмоқда. Жаҳон актёрлари анжуманида бутун социалистик мамлакатлар маданият арбоблари қатнашадилар. Шунингдек, АҚШдаги киноактёрлар гильдияси, телевидение ва радио федерацияси аъзолари, Канада актёрлари ва телевидение дикторлари уюшмасининг вакиллари, Австралия, Австрия эркин касб аҳллари бирлашмаси аъзолари, Ирландия, Исландия, Нидерландия, Буюк Британия, Швейцария, Дания, Норвегия, Япония, Франция, Финляндия, Аргентина, Колумбия, Куба, Мексика, Перу, Уругвай, ГФР, Ливан, Сурия, Ҳиндистон, Миср Араб Республикаси, Венесуэла, Чили, Туркия ва бошқа мамлакатлар актёрлари касаба союз ходимлари, касаба союз уюшмаларининг аъзолари, таниқли санъат арбоблари бор.

Тошкент симпозиуми «Миллий маданиятни ривожлантиришда актёрнинг роли» мавзуида ўтади. Бу анжуманда чет эллик санъаткорлар ўзларини қизиқтирган анчагина масалаларни муҳокама қиладилар, совет маданият ходимлари, санъат арбоблари билан ижодий учрашувларда ўзаро фикр алмашувлар бўлади.

Симпозиум кунларида азиз меҳмонлар республикамиз маданияти ва санъати эришган ютуқлар билан кенг танишадилар. Ўзбек киноусталарининг, театр арбобларининг қўлга киритган ютуқлари билан ошна бўладилар. Шунингдек, анжуман кунлари Е. Вахтангов номли академик театр коллективи ижросида «Маликаи Турандот» асарини ҳам томоша қиладилар. Ўзбек театр усталарининг энг яхши асарлари ҳам намойиш этилади. Меҳмонлар янги, кундан-кунга жамоли очилаётган Тошкентимизни ва кўҳна, ҳамиша навқирон Самарқандни кўздан кечирадилар.

Жаҳон актёрларининг анжумани ўз ишини асосан Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри биносида ўтказади. Шу муносабат билан театр томоша зали янгитдан жиҳозланади. Анжуман кунлари юқори малакали, тажрибали таржимонлар меҳмонларга хизмат кўрсатадилар. Симпозиум кундаликлари совет ва чет эл матбуотида ҳамда радио ва телевидение орқали ёритиб борилади.

Тошкент симпозиуми кунлари ҳамшаҳарларимиз яна бир қувончли воқеанинг гувоҳи бўладилар. Ном қозонган саҳнамиз юлдузи, Совет Иттифоқи халқ артисткаси Сора Эшонтўраеванинг муборак 60 йиллик тўйи нишонланади.

Тошкентда ўтадиган жаҳон актёрлари анжумани бир мақсад, бир маслакдаги ҳамкасбларнинг ҳамкорлиги, ҳамжиҳатлигининг ажойиб кўригига айланади.

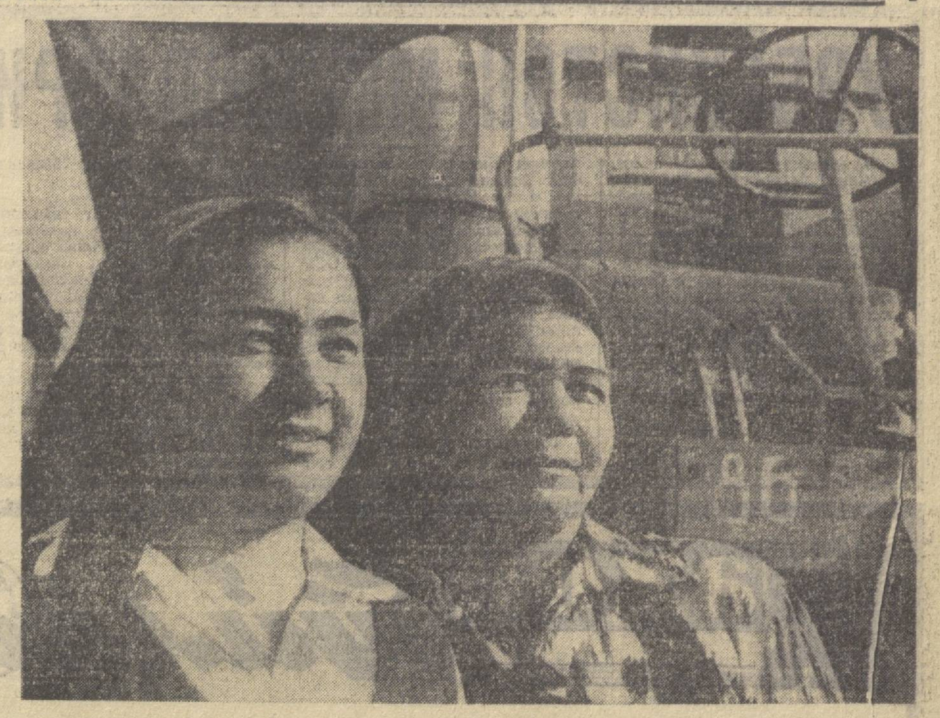

Бўз районидаги «Оқ олтин» совхозининг илғор механизаторлари Ҳабибахон Охунова ва Рислиқой Турсуноваларнинг ҳар бири катта хирмонга бункердан 200 тоннадан «оқ олтин» тўкишга аҳд қилганлар. Суратда: (чапдан) Ҳабибахон Охунова ва Рислиқой Турсунова.

З. Раҳимов фотоси.

ҚОЗОҒИСТОНДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

ҚОЗОҒИСТОН ОЛҚИШЛАМОҚДА

Кўкчатов областининг меҳнаткашлари Қозоғистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларининг чиқишларини самимий кутиб олдилар. Алишер Навоий номли ўзбек давлат Катта Академик театри солисти Раим Жуманов концерти деҳқонларга жуда манзур тушди. Уни айниқса қизғин олқишлашди.

Меҳмонлар Кўкчатовда В. В. Куйбишев ёдгорлик музейини бориб кўрдилар. Оташин ленинчи большевикнинг синглиси Елена Владимировна декада қатнашчиларини қизиқ-қизиқ экспонатлар билан таништирди. Булар орасида В. В. Куйбишевнинг Ўзбекистон пахтакорлари билан тушган фотосурати, ўзбек деҳқонларининг унга қилган совғаси — пилла ҳам бор. Шундан сўнг меҳмонлар механика заводининг цехларида бўлдилар. Ҳозир цех коллективи Ўзбекистон ССР шарафига вахтада турибди.

Декада қатнашчиларининг бошқа бир ижодий группаси Чимкент областига сафар қилди. Уларнинг Чимкент ва Тулкибос районн меҳнаткашлари билан учрашуви бўлди.

Меҳмонлар Целиноград областидаги Новорибинск совхозининг дала шийпонида концерт бердилар. Бу ерда Навоий номли опера ва балет театрининг ёш солисти Раъно Ҳидоятова зўр муваффақият қозонди.

Декада қатнашчиларининг Жамбул, Чимкент, Семипалатинск областлари шаҳар ва қишлоқларидаги учрашувлари, концертлари ҳам дўстлик ва қардошлик байрамларига айланиб кетди.

(ҚОЗТАГ — ЎзТАГ).

СУҒОРИШ МАВСУМИ ТУГАДИ

Ўзбекистонда суғориш мавсуми тугади. Гидроузеллардаги тўсқичлар бирин-кетин кўтариб қўйилмоқда. Магистрал каналларнинг ўзани саёз бўлиб қолмоқда.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига айтишларига қараганда, ғўзани суғориш даврида Амударё, Сирдарё, Зарафшон ва бошқа сув манбаларидан 36 миллиард куб метр сув далаларга чиқариб берилди. 1972 йилда сув камчил бўлади деб тахмин қилинганлиги сабабли Қашқадарё, Сурхондарё, Наманган, Фарғона областларининг бир қанча районларида баҳор чоғидаёқ сувнинг кўп қисми шимилиб кетадиган каналлар тубига бетон ётқизиш юзасидан катта иш бажарилган эди.

Ҳозир мелиораторлар келгуси йил ҳосили тўғрисида ўйламоқдалар, гидроузелларни, насос станцияларини ремонт қилишга, каналларни тозалашга, сув омборларини тартибга солишга киришдилар. Мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев нутқ сўзлаган йиғилишининг қарорларини Ўзбекистон мелиораторлари дастуриламал деб қабул қилдилар.

(ЎзТАГ).

ОРОЛ БЎЙИ ШОЛИКОРЛАРИНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

НУКУС, 12 сентябрь. (ЎзТАГ). «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли қўриқ ерлардаги шоликор совхозлар меҳнаткашларининг бўлиб ўтган кенгашида шоли ўрим-йиғимига тайёргарлик масалалари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев иштирокида мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг Тошкентда бўлиб ўтган йиғилиши қарорларига жавобан Орол бўйи шоликорлари бу йил шолининг ялпи ҳосилини 10 минг тонна кўпайтириш ва жами 82 минг тонна шоли етиштириш юзасидан янги социалистик мажбурият қабул қилдилар.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИДА КОНЦЕРТЛАР

НУКУС. Тўрткўл шаҳар маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари Ильич номли колхознинг дала шийпонида пахтакорларга концерт беришди.

Қорақалпоғистон АССРдаги бошқа район маданият уйларининг бадиий ҳаваскорлари ҳам пахта йиғим-терими кампанияси чоғида мароқли программа тайёрладилар. Колхозларга концерт бригадалари билан бирга лекторлар ҳам жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР ВА ҲАЁТ

ДОИМИЙ ЭЪТИБОР САМАРАСИ

КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган районимиз маҳаллий Советлари ва уларнинг кўп сонли депутатлари беш йилликнинг иккинчи йили вазифаларини тўла бажариш учун улкан ташкилотчилик юмушларини олиб боряптилар. Айниқса, яқин вақтгача норентабель соҳа бўлиб келган чорвачиликни юксалтириш, унинг рентабеллигини ошириш масалалари депутатларнинг диққат марказида бўлмоқда.

Район Советининг қишлоқ хўжалик доимий комиссия аъзолари ва активлари партия ва ҳукуматимизнинг халқимизнинг чорва маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш, жамоат чорвачилигини юксак даражада ривожлантириш, чорва туёғини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш, унинг озуқа базасини ҳар қачонгидан мустаҳкамлаш борасида катта ташкилий ишларни бажармоқда.

Мустаҳкам ем-хашак базаси бўлмаса чорвачиликни ривожлантириш мумкин эмас. Мўл ем-хашак чорвачиликни юксалтиришнинг биринчи шарти эканлигини ҳисобга олган район Советининг қишлоқ хўжалик доимий комиссияси «Чорва учун мустаҳкам озуқа база вужудга келтириш» масаласини райижроком мажлисига киритди. Бу масала колхоз-совхоз раҳбарлари иштирокида атрофлича муҳокама қилинди. Шу асосда маккажўхори майдонлари кенгайтирилди. 500 гектар майдонга маккажўхори дон учун, 1335 гектарга эса кўкпоя учун экилди.

Озуқа базасини мустаҳкамлаш чорва туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишга ижобий таъсир кўрсатяпти. Қорамоллар 14250 бошга етказилиб, план 104 процент, қўйлар 90 минг бошга етказилиб, план 113 процент бажарилди. Бу ютуқларни қўлга киритишда районимиз меҳнаткашлари, чорвадорлар, партия, совет, хўжалик ташкилотлари, маҳаллий Советларнинг депутатлари жонбозлик кўрсатмоқда. Район Советининг депутатлари Р. Алиев раислик қилаётган «Партия XXI съезди» колхозида қорамолларни кўпайтириш плани 106 процент, Б. Сатматов раҳбарлик қилаётган «Ленин йўли» колхозида 106 процент, Калинин номли колхозда 102 процент «Қирққизобод» колхозида 111 процент, Ленин номли колхозда 105 процент бажарилди. Шуниси характерлики, чорва моллар туёғини кўпайтиришга бузоқ ва қўзи олишни кўпайтириш йўли билан эришилмоқда. Ҳозиргача район бўйича ҳар 100 бош сигирдан 75 бузоқ олинди.

Сигирларнинг наслини яхшилаш, жайдари моллар ўрнига зотли сигирларни кўплаб урчитиш ҳисобига сут ва гўштни кўпайтириш кўзда тутиляпти. Шу кунгача ҳар бир соғин сигирдан 1000 литрдан ёки ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан 180 тонна кўп сут соғиб олинди. Илғор сут соғувчилар юқори кўрсатгичларни қўлга киритдилар. Димитров номли колхоздан Валентина Миненко, «Коммунизм» колхозидан Айша Шамсутдинова, Калинин номли колхоздан Халли Абаева, Жума Аннаева каби соғувчилар ўзларига бириктирилган ҳар бош сигирдан 2500-3000 литрдан сут соғиб олдилар.

Районимизда чорвачиликнинг серунум соҳаси бўлган қўйчиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бериляпти. Бу йил 17500 та қўзининг наслга қолдирилиши бунга мисол бўлаолади. Районимиз бўйича ҳар юз бош совлиқ ҳисобига 122 тадан қўзи олинди. «Қирққизобод» колхозида ҳар юз бош совлиқ ҳисобига 150 тадан қўзи, «Ленинград» колхозида 144 тадан, Ильич номли колхозда 134 тадан, Калинин номли колхозда 138 қўзи олинди.

Илғор чўпонлар етишиб чиқди. Қизилқум қишлоқ Советининг депутатлари Калинин номли колхоз чўпони Иноят Ибраев, Ильич номли колхоз чўпонлари Олланазар Абдуллаев, Нурилла Тажмаханов, Машарип Оққаев, «Ленинград» колхози чўпони Шерниёз Утемуратов, Искандар Нуримов кабилар ҳар юз бош совлиқ ҳисобига 200-230 тадан қўзи олишди.

Чорвачиликда эришилаётган бу ютуқлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш ҳақидаги қарорини ҳаётга татбиқ этиш натижаси, партия, Совет ташкилотлари ва кўп сонли депутатларнинг олиб бораётган ташкилотчилик иши натижасидир.

Давлатга чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришда ҳам анча ютуқлар қўлга киритилди. Давлатга гўшт етказиб бериш йиллик плани 75 процент, сут 85 процент, тухум 124 процент, жун 72 процент, қоракўл тери топшириш 106 процент адо этилди. Чорвадорлар давлатга топширилган қорамолларнинг ўртача вазнини 346 килограммга, қўйларни эса 45 килограммга етказишга эришдилар. Шундай қилиб чорвачилик рентабелли соҳага айланди. 1971 йилда чорвадан 463 минг сўм соф фойда олинди, бу йил эса ярим миллион сўм соф фойда олиш кутиляпти.

Чорвадорлар юбилей йилида давлатга пландан ташқари 148 тонна гўшт, 572 тонна сут, 420 минг дона тухум, 14 тонна жун ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятини олганлар.

Қўйларимиз асосан Қизилқум этакларида Букон-Мерей ва Саримай массивларига жойлаштирилган. Букон-Мерей массивида мактаб-интернат, медпункт, магазин ва бошқа маданий-маиший ўчоқлар ташкил қилинди.

Чорвадорлар ҳузурига автолавкалар бориб туради, концерт, кино кўрсатилади, газета-журналлар олиб борилади, медицина ёрдами берилади. Бу массивларнинг бир қатор участкалари артезиан қудуқлар сувидан баҳраманд бўлишяпти.

Лекин бу массивларда чорвачиликни ривожлантириш учун улкан имконият бўлишига қарамай, маълум қийинчиликлар ҳам мавжуд. Бу аввало массивларни сув билан тўла таъминлаш проблемасидир.

Дулдул-Мурунтов водопровод линиясидан Саримай массивида жойлашган «Зархум» участкасигача 40 километрлик масофага водопровод линияси тортилган. Унинг ҳар 8 километрида биттадан водопровод колонкаси қурилиб, атрофида жойлашган отарларга сув бериб турилмоқда. Ушбу водопровод линияси 180 километр масофага ёки Букон-Мерейгача олиб борилса, бу яйловдаги чорва ва чорвадорлар сув билан тўла таъмин этилади. Шу ҳисобдан яйловда қўйлар сонини 150-160 минг бошга етказиш мумкин бўлади. Водопровод тармоғини қуришда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги амалий ёрдам кўрсатса мақсадга мувофиқ бўларди. Шу билан бирга яйловга керакли нарсаларни элтиб турадиган кучли автомашиналар етишмаётир.

Чорвачиликдаги муҳим вазифалардан бири оғир меҳнат талаб қиладиган иш процессларини механизациялаштирдир. «Коммунизм», М. Горький номли, Ильич ва Калинин номли колхоз фермаларида кўпчилик иш процесслари механизациялашган. Бошқа хўжаликларда ҳам бу соҳада иш олиб боряляпти. 1972—1975 йилларда 11 та қорамол, 34 та парранда фермасини комплекс механизациялаштиришни режалаштирдик. Умуман шу беш йилликда чорвачиликдаги оғир меҳнат процессининг барчасини механизациялаштирамиз.

Бу тадбирларни амалга оширишда кўп жиҳатдан «Узсельтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси, Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва совхозлар трестига боғлиқдир. Ана шу ташкилотлар комплекс механизациялашган фермалар қуриш ва уларни асбоб-ускуналар билан таъмин этишлари, техника ёрдами кўрсатишлари лозим.

А. ДАВЛАТҚЛИЧЕВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Тўрткўл район совети ижроия комитетининг раиси.

ҲОДИСА

ТЕМИР ЙЎЛЧИНИНГ ЖАСОРАТИ

Тун ярмидан оққан. Ҳамма ширин уйқуда. «Тошкент — Красноярск» пассажир поезди Қозоғистоннинг Қизилча шаҳридан чиқиб Санбулоқ томон елдек учиб борарди. Бешинчи вагон проводниги Собир Солиев вагоннинг негадир оғиб бораётганлигини, нимадир тақиллаб урилаётганини сезиб қолди.

Собир Солиев вагон эшигини очиб, ғилдиракдардан чиқаётган товушга диққат билан қулоқ тутди. Ўнг томондаги ғилдирак айланиш ўрнида майишиб, сирғаниб борар, из билан ғилдирак орасидан париллаб алангали учқунлар чиқарди. Собир ака тезлик билан вагон ичкарисига отилди.

Поезд состави қаттиқ силкиниб тўхтади. Барча йўловчилар юрагини ваҳима ва қўрқинч қоплади. Собир ака йўловчиларни тинчлантириб, пастга тушди. Кўрсаки, ғилдирак синиб, темир изларга зўрға илиниб турарди.

Ўз касбининг устаси, меҳнатсевар, ҳушёр ва жасоратли қалб эгаси Собир Солиевга кўп кишилик йўловчилар ҳамда ишчи-хизматчилар ташаккур билдиришди. Яқинда, СССР Темир йўл министрлиги Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг коммунистик меҳнат зарбдори, коммунист Собир Солиевни «Фахрий темир йўлчи» нишони билан тақдирлади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
О. ТУХТАХУЖАЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«Техника ремонти кечикмоқда»

Газетамизнинг шу йил 31 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Хоразм областида машина теримига тайёргарлик кўриш, терим техникасини ремонт қилишдаги камчиликлар очиб ташланганди.

Область партия комитетидан қуйидаги жавоб олинди: Мақола муносабати билан область партия комитетининг бюроси техникани ҳосил йиғим-теримига тайёрлаш масаласини колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, бош агрономлари ҳамда инженерлари иштирокида муҳокама қилди. Мақолада кўрсатилган фактлар тўғри деб эътироф этилди. Областдаги барча хўжаликларда машина теримига тайёргарликнинг аҳволи текшириб чиқилди. Терим техникасини тайёрлашни тезроқ тугаллаш юзасидан зарур чоралар кўриляпти.

лиги, марксча-ленинча идеология, ишчилар синфининг коммунистик идеаллари базасида шаклланди. СССРдаги барча миллатлар ва халқларга хос бўлган жиҳатларнинг ҳаммаси (социалистик коллективизм, ғоявий эътиқод, Ватанга меҳр-муҳаббат, революцион онглилик), шунингдек ҳар бир миллат ва халққа хос бўлган жиҳатларнинг ҳаммаси совет халқида яхлит бўлиб ва гармоник равишда мужассамлангандир.

Интернационал ва миллий жиҳатларнинг диалектик ўзаро алоқадорлиги ана шунда ўз ифодасини топмоқда. Икки тенденция — миллатларнинг равнақи ва бир-бирига яқинлашуви эндиликда миллий муносабатларимизнинг етакчи тенденцияси бўлиб қолди.

Совет Иттифоқининг ажойиб ютуқлари — унинг қудратли иқтисодий потенциали, енгилмас мудофаа қудрати, фан ва маданиятнинг мислсиз равнақи, халқаро майдондаги юксак обрўси — буларнинг ҳаммаси барча Совет республикалар, барча миллатлар ва халқлар куч-ғайратининг, улар жипслиги ва ўзаро ёрдамининг, моддий ва маънавий бойликлар билан ҳар томонлама алмашинувининг натижасидир.

КПСС XXIV съезди қарорларидан илҳомланган совет халқи эндиликда коммунистик жамият барпо этиш йўлидан бормоқда. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқидаги барча миллатлар ва халқларнинг жонажон Коммунистик партиянинг программ мақсадлари учун, коммунистик идеаллар учун биргаликда олиб бораётган кураши коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ишлаб чиқариш кучларини вужудга келтириш, ижтимоий ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлаштириш, фан техника революцияси ютуқларини социалистик планли хўжалик системасининг афзалликлари билан органик равишда уйғунлаштириш, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришни таъминлаш, янги кишини шакллантириш сингари улкан проблемаларни ҳал қилишда концентрациялаштирилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси кучларимиз ва ресурсларимизни, кўп миллатли Совет давлати қудратини концентрациялаштиришнинг барча имкониятларидан максимал даражада фойдаланишни талаб этади.

Етуклик даражаси ошганлигини акс эттирувчи, ҳозирги вақтда эришилган иқтисодий ва маданий тараққиётнинг юксак даражасига асосланган янги вазифалар партия ва давлатимиз фаолиятининг ҳамма томонларига, жумладан миллий муносабатлар соҳасига ҳам самарали таъсир кўрсатмоқда. Эндиликда социалистик миллатлар ва халқларнинг бир-бирлари билан яқинлашув процесси ҳар қачонгидан ҳам кучайди. Бу ўз-ўзидан равшан. СССРдаги барча халқлар рус халқи бошчилигида коммунизм қуриш учун актив кураш олиб бораётган ҳозирги босқичда совет халқлари ўзаро ҳар томонлама ҳамкорлик қилишлари учун объектив шароитлар яратилганлиги олға томон умумий ҳаракатимизни тобора тезлаштирувчи кучдир.

Республикалар қолоқ ва илғор, аграр ва индустриал республикаларга бўлинмайдиган, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш тобора чуқурлашаётган, ижтимоий меҳнат тақсимоти такомиллашаётган ва ривожланаётган ҳозирги вақтда фан-техника революциясини авж олдириш ва меҳнаткашлар манфаатлари йўлида унинг ютуқларидан максимал фойдаланиш учун объектив шарт-шароит вужудга келмоқда. СССРда социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари моҳиятининг ўзи фан-техника революцияси мамлакатимиздаги барча халқларнинг интернационал жипслашуви ва ҳамкорлик қилиши, уларнинг янада яқинлашувининг объектив негизидир.

Агар илгари Совет давлати ўзининг бутун куч-ғайратини чор Россияси чекка ўлкаларида яшовчи халқларнинг иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатишга қаратган бўлса, эндиликда зарур маблағлар умумиттифоқ эҳтиёжлари ва ҳар бир республиканинг эҳтиёжлари нуқтаи назаридан зарур бўлган соҳаларга сарфланмоқда.

Партиямиз миллий сиёсатининг бу хусусияти марказлашган планлаштиришда ва ягона бюджетда яққол ифодаланмоқда. Шулар ёрдамида социалистик давлат СССР миллий даромадини мақсадга мувофиқ равишда тақсимлашга эришмоқда. Шу туфайли халқ хўжалигининг муҳим тармоқларини ривожлантириш учун қулай шарт-шароит яратилмоқда. Мамлакатимиздаги барча миллатлар ва халқлар меҳнаткашларининг биргаликдаги куч-ғайрати туфайли Турксиб ва ДнепроГЭС, Магнитка ва Кузбасс, Қорақум канали ва Братск ГЭСи, Волга ва Камск автомобиль заводлари, энг йирик Норак ва Тўхтагул гидроэлектростанциялари ва шунга ўхшаш кўпгина муҳим халқ хўжалиги объектлари бунёд этилди ва бунёд этилмоқда.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш йўлида тўққизинчи беш йиллик планнинг бажарилиши катта қадам бўлади. Давлатимизнинг иқтисодий қудрати, халқимиз турмуш даражасини янада ошириш, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтиришнинг пойдевори бўлган оғир саноатимиз изчил ривожланмоқда. Қишлоқ хўжалиги техника жиҳатдан қайта қуроллантирилаётганлиги, уни механизациялаш, химиялаштириш ва мелиорациялаштириш бу муҳим соҳани янада юксалтиришни таъминлайди. Фан-техника революцияси ютуқларини социалистик тузум афзалликлари билан органик уйғунлаштириш мамлакатимиз ишлаб чиқарувчи кучларини янада ўстириш имконини беради.

Кўп миллатли совет халқи интернационал бирлик бўлиб, унда барча миллатлар ва халқларнинг эркин ва ҳар томонлама ривожланиш процесси юз бермоқда, уларнинг экономикаси ва маданияти равнақ топмоқда, улар бир-бирлари билан тобора яқинлашиб бормоқдалар. Шунинг учун ҳам кўп миллатли совет халқи шунчаки бирлик эмас, балки интернационал бирликдир. Худди шу социалистик ва коммунистик қурилиш процессида ишчилар синфи маънавий қиёфасининг характерли белгиси ва хусусияти бўлган интернационализм меҳнаткашлар бошқа отрядлари онгининг ажралмас белгиси бўлиб қолади.

Биз, совет кишилари маданиятнинг чиришига, унинг турғун бўлиб қолишига олиб борадиган миллий биқиқликка тамоман қаршимиз. Турли миллатлар маданиятларининг бир-бирларига таъсири, энг яхши миллий анъаналарнинг ривожланиши билан бир қаторда интернационал белгилар вужудга келади ва ривожланадики, бу ҳол социалистик миллатлар маданиятини бир-бирлари билан янада яқинлаштиради.

Совет жамиятида ватанпарварлик ва интернационализм бир-бири билан гармоник уйғунлашган. Социалистик ватанпарварлик миллий маҳдудлик билан сиғиша олмайди. Совет кишилари ўз интернационал бурчини бажара бориб, ҳар бир миллатнинг равнақ топишига эришиб, бепоён мамлакатимиз қудратини мустаҳкамламоқдалар. Совет ватанпарвари биринчи планга аввало умумдавлат манфаатларини қўяди.

Интернационал тарбиянинг, миллий сарқитларни тугатишнинг муҳим воситаси — буржуа миллатчилик идеологиясига қарши ҳужумкорлик билан кураш олиб боришдан, КПСС миллий сиёсатининг антикоммунизм идеологлари томонидан ҳар қандай бузиб кўрсатишларни фош этишдан иборат.

Бир вақтлар капитализм мамлакатлари КПСС ва Совет давлати миллий сиёсати ютуқларидан кўз юмган ёки кўз юммоқчи бўлган эдилар. Империалистик пропаганда рус халқини бадном қилиш, уни Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар ва элатларни эзувчи, имтиёзли халқ қилиб кўрсатиш учун кўп уриниб кўрди, қандайдир, совет мустамлакачилиги бор, деб ғийбат қилди. Лекин йиллар ўтди. Ватанимиз эришган ютуқлар кенг халқ оммасининг, шу жумладан мустамлакачилик зулмидан халос бўлган Осиё ва Африка халқларининг мулки бўлиб қолди. Ҳалигиндай ёлғончиликлар пучга чиқди. Совет Иттифоқидаги миллий республикалар ва областларнинг маданий ва иқтисодий равнақи жозиба кучи касб этди. Бу ҳол антисоветизм апологетларини ўз пропагандасини қайта қуришга мажбур қилди. Улар эндиликда, гарчи ғижинсалар-да, партиямиз миллий сиёсатининг тўғри эканлигини тан олишга мажбур бўлмоқдалар.

Эришилган барча ғалабаларимиз учун, инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм томон шахдам одимлар ташлаб бораётганлигимиз учун мамлакатимиздаги барча халқлар катта оғамиз — рус халқидан абадий миннатдордирлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида сўзлаган нутқида СССРни ташкил этишда мамлакатимиздаги барча халқлар актив қатнашганлигини айтиб, ана шу қудратли иттифоқни барпо этиш ва мустаҳкамлашда улуғ рус халқи катта роль ўйнаганлигини алоҳида таъкидлади. **«Улуғ рус халқининг революцион ғайрат-шижоати, фидокорлиги, меҳнатсеварлиги, теран интернационализми,** — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — **уни ҳақли суратда социалистик Ватанимиздаги барча халқларнинг самимий иззат-ҳурматига сазовор қилди».**

Жонажон Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашган мамлакатимиздаги барча миллатлар ва халқлар ягона сафда туриб КПСС XXIV съезди белгилаб берган коммунизм қурилишининг янги марраларини эгалламоқдалар.

Мамлакатимиз халқлари қардошларча қудратли иттифоққа бирлашганликлари қандай бой самаралар бераётганлигини ва қандай порлоқ истиқбол очиб бераётганлигини ўзларининг кўп йиллик ҳаётий тажрибаларида синаб кўрдилар.

Қудратимиз манбаи бўлган Совет халқлари дўстлигини буза оладиган куч дунёда йўқ!

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Югославия парламент аъзоларининг делегацияси Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўлиб турди. Делегация раҳбари — ЮСФР иттифоқ скупщинаси миллатлар вечасининг раиси М. Шипиляк бундай деди: «Ўзбекистон меҳнаткашлари бизни хурсандчилик ва меҳмондўстлик билан кутиб олганликлари учун миннатдормиз. Республиканинг экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги жуда катта муваффақияти ҳаммамизда катта таассурот қолдирди».

Югославия парламентининг аъзолари сафар вақтида Янгийўл район меҳнаткашлар депутатлари Маҳаллий Советларининг фаолияти билан танишдилар. Улар Самарқандга бориб, тарихий ёдгорликларни ва янги қурилишларни кўздан кечирдилар. Меҳмонлар Тошкентга қайтиб келгач, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиумида бўлдилар, олимлар илмий тадқиқотларининг натижалари билан, бу тадқиқотларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши билан қизиқиб танишдилар. Делегация Алишер Навоий номли адабиёт музейида ҳам бўлди.

Югославия парламенти аъзоларининг делегацияси 12 сентябрда Тошкентдан Минскка жўнаб кетди.

* * *

Болгар — Совет дўстлиги Умумхалқ Комитети делегацияси Ўзбекистон бўйлаб қилган сафарини тугаллади. Болгарияда социалистик революциясининг 28 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган бу делегация Тошкент ва Бухоро билан танишди.

Болгария жамоат арбоблари жўнаб кетиш олдидан чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг активлари билан учрашдилар.

Марин Йотов сафар вақтида олган таассуротлари ҳақида гапириб, Ўзбекистон меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини зўр ғайрат билан амалга ошираётганликларидан унинг ўзи ва йўлдошлари қойил қолганликларини айтди. «СССР ташкил этилганлигининг шонли 50 йиллиги арафасидаги бизнинг бу сафаримиз болгар-совет дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилишидан бахтиёрмиз», дейди Марин Йотов. Делегация бошлиғи Болгар—Совет дўстлиги Умумхалқ Комитети номидан Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янгидан-янги катта муваффақиятлар тилади.

* * *

Сурия қишлоқ хўжалик районлари партия ходимларининг Юсуф Ал-Асад бошчилигидаги делегацияси Ўзбекистон бўйлаб қилаётган сафарини давом эттирмоқда.

Меҳмонлар республика пойтахтининг турмуши билан танишдилар, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасини, Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхозни, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтини, Ўрта Осиё Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтини бориб кўрдилар. Суриянинг партия ходимлари Сирдарё областига бордилар. Пахтакор район партия комитетида уларни қишлоқ коммунистларининг ишлари, қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши билан таништирдилар. (ЎзТАГ).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ОДИЛОНА ТАЛАБ

ХАНОЙ, 12 сентябрь (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Мувaққат Революцион ҳукумати баёнот бериб, Вьетнамда Американинг агрессив уруши тўхтатилишини ҳамда тинчлик ўрнатилишини талаб қилди, деб хабар беради ВИА агентлиги.

Вьетнам проблемасини тўғри ҳал этиш йўлини топмоқ ва Вьетнамда мустаҳкам тинчлик ўрнатмоқ учун, дейилади баёнотда, АҚШ ҳукумати қуйидагиларни қилмоғи керак:

1. Вьетнам халқининг ҳақиқий мустақиллик ҳуқуқини, Жанубий Вьетнам халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ҳурмат қилмоғи, Вьетнамдаги агрессив урушни, ВДРни бомбардимон қилиш, миналаштириш ва қамал этишни тўхтатмоғи, «Вьетнамлаштириш» сиёсатини тамомила тўхтатмоғи, АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги барча уруш ҳаракатларига чек қўймоғи, Жанубий Вьетнамдан АҚШ ва Американинг бошқа иттифоқчилари ҳамма қўшинларини, ҳарбий ходимларини ва ҳарбий қурол-аслаҳаларини тез ва батамом олиб чиқиб кетмоғи, Америка ҳарбий базаларини тугатмоғи, Американинг ҳар қандай аралашувига чек қўймоғи ҳамда Нгуен Ван Тхиеу қўғирчоқ режим ҳукуматини қўллаб-қувватлашдан воз кечмоғи лозим.

2. Жанубий Вьетнам ички проблемасини ҳал қилаётганда Жанубий Вьетнамда икки ҳукумат, икки армия ва бошқа сиёсий кучлар мавжудлигини назарда тутган ҳолда ишларнинг амалдаги аҳволига қараб йўл тутиш керак. Миллий келишувга эришмоқ зарур, Жанубий Вьетнамдаги томонлар тенг ҳуқуқлилик, бир-бирларини ҳурмат қилиш ва иккинчи бир томонни камситишдан ўзаро воз кечиш асосида бирлашмоқликлари керак. Халққа демократик эркинликлар гарантияланмоғи лозим. Шу мақсад учун Жанубий Вьетнамда баравар уч қисмдан иборат миллий келишув мувaққат ҳукуматини тузмоқ зарур. Бу ҳукумат ўткинчи даврда раҳбарлик қилиб туради ва чинакам эркин ва демократик ялпи сайлов ўтказади.

ҲАМКОРЛИК

ВАШИНГТОН, 12 сентябрь. (ТАСС). Атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ҳамкорлик қилувчи Совет — Америка аралаш комиссияси мажлисида қатнашмоқ учун Москвага жўнайдиган Америка делегациясига Рассел Трейн бошчилик қилади. Президентнинг атроф муҳит масалалари билан шуғулланувчи маслаҳатчиси бўлган Рассел Трейн журналистлар билан суҳбатда, Қўшма Штатлар ҳукумати атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида Совет — Америка битимини амалга оширишга катта аҳамият бераётир, деди.

Р. Трейн Оқ уйда президент Р. Никсон томонидан қабул қилинганидан кейин матбуот вакиллари билан учрашиб шу гапни айтди.

Бизнинг ҳамкорлигимиз, деди у, биргаликда тузилган ва ҳар иккала томон бевосита иштирок қиладиган лойиҳалар доирасида ҳам, шунингдек у ёки бу соҳада мустақил программаларни рўёбга чиқариш йўли билан ва кейин шу ҳақда бир-биримизга маълумот бериб туриш йўли билан ҳам амалга оширилиши мумкин.

СССР билан АҚШ олимлари ва мутахассислари, деди Трейн, йирик шаҳарларнинг атроф муҳитини ҳимоя қилиш ҳамда дарёларнинг булғанишига йўл қўймаслик борасида ўтказилаётган комплекс чоралар тўғрисида бир-бирларини хабардор қилиб туришдан, китларни муҳофаза қилиш борасида биргаликда илмий тадқиқотлар ўтказишдан ва бошқа бир қанча проблемаларни ҳал қилишдан манфаатдордирлар.

Халқаро Қизил Крест Бангладеш аҳолисига ёрдам кўрсатишда катта ишлар олиб бораётир. Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой Совет жамияти бу ишда фаол қатнашмоқда. Ёш республика территорияларида болаларни сут билан таъминлайдиган мингдан зиёд пунктлар, касалхоналар ва кийим-бош билан таъминловчи пунктлар очилди. Суратда: Сунамчанждаги Қизил Крест пункти. В. Вавилов фотоси. (ТАСС).

АГРЕССОРЛАРНИНГ ИҒВОГАРЛИГИ

Исроилнинг Сурияга ва Ливанга қарши янги жиноий ҳаракатлари араб шарқида ва бутун дунёда кенг қаҳр-ғазаб тўлқинини қўзғатиб юборди. Халқаро жамоатчилик Исроил ҳарбийларининг икки араб давлатига нисбатан қилаётган агрессия ҳаракатларини дарғазаб бўлиб қораламоқда. Араб мамлакатлари иттифоқи кенгашининг Қоҳирада ўтказилаётган мажлисида қатнашаётган араб давлатларининг ташқи ишлар министрлари декларация эълон қилиб, унда Сурия, Ливанни ва Фаластин халқини тўла равишда қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар. Яқин Шарқдаги янги агрессия учун бутун жавобгарлик, дейилади шу декларацияда, араб мамлакатларига нисбатан душманлик сиёсатини ўтказиб келаётган Исроил ҳукумати устига тушади.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Исроилнинг осмондан қилаётган ваҳшиёна ҳужумлари муносабати билан ўзининг ғазабланаётганлигини изҳор этди. Биз, дейилади Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашига юборилган телеграммада, Исроилнинг бу янги иғвогарликларини қатъийян қоралаймиз. Жаҳон Тинчлик Кенгаши Исроилнинг араб давлатларига қарши қилаётган агрессив ҳаракатларига чек қўймоқ учун Хавфсизлик Кенгаши оширғич чоралар кўрсин, деб талаб қилди.

Кўпгина мамлакатларнинг матбуоти Тель-Авивнинг янги босқинчилик тажовузлари Яқин Шарқдаги вазиятни тағин ҳам кўпроқ кескинлаштириб юборди, деб таъкидламоқда. Франциядаги «Юманите» газетасининг ёзишига қараганда, Исроилнинг бу босқинчилик ҳаракатлари Яқин Шарқ районида тинчликни хавф остида қолдирмоқда. Аммо Яқин Шарқ мамлакатларидаги барча халқларнинг миллий ҳуқуқларини ҳурматлаш, барча давлатларнинг территориал бутунлигига ва суверенитетига риоя қилиш йўли билангина бу районда тинчликни таъминлаш мумкин.

Исроилга қурол-яроғ етказиб бериб, унга саҳийлик билан молиявий ёрдам кўрсатаётган АҚШ ҳукумати ҳомийлик қилмаганда эди, Исроил ўзининг босқинчилик сиёсатини давом эттира олмаган бўлар эди, деб таъкидланмоқда. Дамашқ матбуоти араб давлатларига қарши доимий қуролли иғвогарликларни тайёрлаш ва амалга ошириш борасида Тель-Авив билан Вашингтон ўзаро тил бириктириб қўйганлар, деб ёзмоқда. Ливаннинг таниқли жамоат ва сиёсий арбоби, собиқ бош министр Р. Карами Исроил агрессорларини қўллаб-қувватлаётган АҚШни қатъиян қоралаб, Совет Иттифоқи дўстлик позициясида турганлигини, арабларга қимматли ёрдам бериб келганлигини ва бераётганлигини айтиб ўтди. Биз, деди у, Хавфсизлик Кенгашида ўтказилган музокаралар чоғида ҳам, шунингдек бошқа барча ҳолларда ҳам СССР араблар ишини қўллаб-қувватлаётганлигини яққол кўрсатганлигига юксак баҳо бераётирмиз. АҚШнинг позицияси билан Совет Иттифоқининг позицияси ўртасида жуда катта фарқ борлигини ҳам кўриб турибмиз, деди Р. Карами. (ТАСС).

КЕСКИНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 12 сентябрь. (ТАСС). Ливан билан Исроил чегарасидаги аҳвол ҳамон кескин бўлиб турибди.

Фаластин ахборот агентлиги мухбирининг жанубий Ливандан хабар қилишича, кеча Исроилнинг иккита ҳарбий самолёти Ливаннинг осмон чегарасини бузиб ўтиб, Рафид устида, Хаббария устида ва бошқа бир қанча пунктлар устида разведка мақсадида учиб юрди. Исроил Ливан чегарасида қўшин тўплашни давом эттираётганлигини ҳам мухбир хабар қилди.

Исроил авиациясининг Ливан шимолий районларида яқинда қилган ҳужумлари натижасида қурбон бўлган кишилар тўғрисида янги-янги маълумотлар олинмоқда. 126 киши ўлган ва жароҳатланган. Наҳр ал-Баред лагеридаги вайроналар орасидан яна беш кишининг жасади топилган. Исроил самолётлари ташлаб кетган ва кейинчалик портлайдиган бомбаларни махсус командалар қидириб юрибди. Бугунгача ана шундай бомбалардан еттитаси портлади.

ХОТИРЛАШ ВА БИРДАМЛИК КУНИ

БЕРЛИН, 12 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари фашизм террори қурбонларини хотирлаш халқаро кунини, фашизмга ва урушга қарши кураш кунини Берлинда 120 минг кишилик митинг, тантанали йиғилишлар ўтказиш ва гулчамбарлар қўйиш билан нишонладилар. Веймар студентлари собиқ Бухенвальд қамоқ лагерининг тутқунлари — 30 мамлакат вакилларидан иборат антифашистлар қолдирган васиятга содиқлик изҳор қилиб қасамёд этдилар. Эйзенхюттенштадтдаги «Ост» комбинатининг металлурглари шаҳарнинг марказий майдонида оммавий митинг ўтказиб, урушнинг охирида шу ерда нацистлар томонидан йиртқичларча ўлдирилган уч минг нафар совет гражданларининг хотирасини ҳурматладилар, Зеелов шаҳрининг (Франкфурт-Одер округи) аҳолиси эса Зеелов тепаликлари учун олиб борилган жангларда қурбон бўлган совет жангчилари хотирасини эслаб бош эгдилар.

Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари фашизмга ва урушга қарши халқаро кунни АҚШ агрессиясига қарши курашаётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамликни мустаҳкамлаш белгиси остида ўтказдилар.

КЎРА-БИЛА ТУРИБ...

Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги аҳоли пунктлари, госпиталлар ва дамбаларни ваҳшиёна бомбардимон қилаётганликлари бутун дунёда қаттиқ қораланмоқда. Ғарбий германиялик фельетончи ушбу мақоласида Вашингтоннинг АҚШ авиацияси фақат «ҳарбий объектларни»гина бомбардимон қиляпти, деган иккиюзламалигини фош қилади.

Суҳбат Шимолий Вьетнам территорияси устидан учиб бораётган Америка бомбардимончи самолётида бўлиб ўтади.

ЖЕФФ. Эй, Билл, нима қиляпсан? Нима, кўрмисан?

БИЛЛ. Нима бўлди? Қўрқитвординг-ку!

ЖЕФФ. Кўрмаяпсанми? Ахир бу дамба-ку!

БИЛЛ. Йўқ-э! Мен буни 27-йўлми деб ўйлабман.

ЖЕФФ. Мен сенга дамбанинг қанақа бўлишини кечагина кўрсатган эдим-ку.

БИЛЛ. Аммо у бутунлай бошқаси эди-да.

ЖЕФФ. Сени қара-ю, келиб-келиб шу дамбага бомба ташлайсанми?! Ахир Пентагон худди мана шу дамба билан ўзининг дамбаларга бомба ташламаётганини исботламоқчи эди. Энди нима бўлади...

БИЛЛ. Атайлаб ташлаганим йўқ-ку, ахир.

ЖЕФФ. Бу гапинг билан урушга қарши чиқувчиларни ишонтириб бўпсан. Энди Ханойда ташвиқот учун яна материал тайёр бўлди, деявер. Никсон БМТ Бош секретарининг олдида яна ноқулай аҳволда қоладиган бўлди-да. Бунинг устига телекамера олдида қизариб, қандайдир дамбаларни бомбардимон қилмасдан туриб бирорта ҳам зенит қурилмасини нишонга олишга қодир эмаслигимизни тан олмай иложи йўқ.

БИЛЛ. Ростини айтсам президент бизни жуда қийин аҳволга солиб қўйяпти. Агар у телевизор орқали чиқиб яна шундай дейдиган бўлса, мен сайловда Макговернга овоз бераман (у ричагни босиб, бомба ташлайди).

ЖЕФФ. Лекин у бошқа гапни ҳам айтди. Агар биз хоҳласак, деди президент, бир ҳафта ичида бутун дамбаларни вайрон қила оламиз. Эй, эй, нима қиляпсан?

БИЛЛ. Нима бўларди, машқ қиляпманда. Ахир Вашингтондагилар биз ўз ишимизни қойилмақом қилиб бажаришимизга ишонишлари керак-да.

ЖЕФФ. Тентак! Қизил крестни кўрмадингми?! Ахир бу госпитал-ку!

БИЛЛ. Госпиталлар муҳим ҳарбий объектлар яқинида бўлса, мен нима ҳам қила олардим.

ЖЕФФ. Аммо, сен шуни яхши билишинг керакки...

БИЛЛ (Бомба ташлайди). Тегди!

ЖЕФФ. Нимага тегди?

БИЛЛ. Ҳар ҳолда дамбага эмас. Энг йирик уй-жой кварталига...

ЖЕФФ. Сенинг кўз врачига боришинг керакка ўхшайди. Ахир бу дамба-ку!

БИЛЛ. Қўйсангчи?! Дамбалар шунчалик тез бузиладими? Бу вьетнамликлар дамба қуришни билишмайдида. Энг ачинарлиси шундаки, улар қандай ишлаш кераклигини ўргатиб қўйишимизни хоҳлашмаяпти.

ЖЕФФ. Ҳа, рост айтасан, ҳамма гап моҳирликда. Нима уларнинг дамбаларига бомба ташлаш бизга зарур кептими! Биз ёмғир ёғдирадиган булутларни ҳосил қилишга ҳам қодирмиз! Улар ҳам шундай ишларни эплаб кўришсин-чи?!

Вольфганг ЭБЕРТ.

Ҳ. Ҳ. МИРХЎЖАЕВ

1923 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер Ҳожи Ҳасанович Мирхўжаев оғир бетобликдан сўнг 68 ёшида вафот этди.

Ҳ. Ҳ. Мирхўжаев меҳнат фаолиятини 1920 йилдан бошлади. Ўша йили Ленин комсомоли сафига кирди. 1935 йилга қадар комсомол ишида ишлаб, Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда фаол иштирок этди.

1935 йили Коммунал хўжалик раҳбар кадрлари академиясига ўқишга юборилди. Ўқишни битиргандан сўнг қурилиш ташкилотларида ишлади. 1942-1943 йилларда Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик халқ комиссари лавозимида ишлади, 1943 — 1948 йилларда Бухоро шаҳар ижроия комитетининг раиси бўлиб ишлади. 1948 — 1956 йилларда «Ташканал» системасида ишлади. 1956 йилдан 1968 йилга қадар «Узсантехгазмонтаж» трестида бошқарувчи бўлиб ишлади. 1968 — 1972 йилларда «Союзўзбекгаз» трестини бошқарди.

Ҳ. Ҳ. Мирхўжаев катта жамоат ишларини олиб борди. Бир неча бор Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг аъзолигига, Ўзбекистон ССР Олий Совети ҳамда меҳнаткашлар депутатлари Бухоро область Совети депутатлигига, Бухоро ва Тошкент область партия комитетларининг аъзолигига сайланди.

Партия ва ҳукуматимиз Ҳ. Ҳ. Мирхўжаевнинг Ватан олдидаги хизматларини юксак тақдирлаб, Октябрь Революцияси ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, икки марта «Ҳурмат Белгиси» ордени ва медаллар билан мукофотлади.

1964 йили унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» унвони берилди.

Коммунистик партия ва совет халқининг содиқ фарзанди Ҳожи Ҳасанович Мирхўжаевнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕРЛИН. ГДР Давлат Кенгаши АҚШда гражданлар ҳуқуқи учун мард курашчи Анжела Дэвисни «Халқлар дўстлиги катта юлдуз» олтин медали билан мукофотлади.

ГДР Давлат Кенагшининг Раиси В. Ульбрихт шу мукофотни Анжела Дэвисга топшираётиб, Анжела Дэвиснинг халқлар озодлиги ва тенг ҳуқуқлилиги учун, социализм учун, империализмга қарши, ирқчилик ва урушга қарши олиб бораётган курашида ГДРнинг барча гражданлари у билан бирдам эканлигини таъкидлаб ўтди.

◆ ЛОНДОН. Вашингтондаги қурол-яроғ заводида нитроглицерин сақланадиган омбор портлаганлиги натижасида ўн икки киши жароҳатланди. Хайриятки, шу пайтда омбор ичида ишчилар бўлмаган.

◆ ПАРИЖ. Франциянинг денгиз нариёғидаги территорияси ҳисобланган катта Комор оролларидаги Картал вулкани яна жонланиб қолди. Маҳаллий маъмурлар миллий мудофаа министрлигига мурожаат қилиб, маҳаллий аҳолига лозим бўлиб қолган тақдирда ёрдам бериш учун ҳарбий воситаларни шай қилиб қўйишни сўради.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Қўшма штатларда ўт ўчириш касби энг хатарли касб бўлиб қолди. Чунки, Америка матбуотининг таъкидлашича, ёнғинлар, айниқса, негрлар яшайдиган харобазор даҳалардаги ёнғинлар тобора кўпайиб кетмоқда.

Ўтган йили АҚШда ёнғинга қарши кураш вақтида ўт ўчирувчилардан 211 киши ҳалок бўлди, салкам 40 минг киши жароҳатланди.

◆ КАМПАЛА. Уганда ҳукумати Уганда офицерлар составини тайёрлаш билан шуғулланаётган Англиянинг бир группа ҳарбий инструкторларини мамлакатдан чиқариб юборишга қарор қилди.

Мудофаа кенгашининг бу ерда эълон қилинган ахборотида хавфсизлик мулоҳазаларига кўра Англиянинг бир группа ҳарбий инструкторлари шу йил 15 сентябрь тушгача мамлакатдан чиқиб кетишлари кераклиги уқтириб ўтилади. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
17 СЕНТЯБРЬ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 8 ДА
18 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА
ҚОЗОҒИСТОН ССРДА БЎЛИБ ЎТГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ

ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ
«ЛАЗГИ» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ
«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари, Қундуз МИРКАРИМОВА, Муҳаммаджон МИРЗАЕВ;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Муҳаббат ШАМАЕВА, Ҳабиба ОХУНОВА, Гулсара ЁҚУБОВА, Вилоят ОҚИЛОВА, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Ўринбой НУРАЛИЕВ, Сайфиддин ЙЎЛДОШЕВ, Маҳмуджон ИСОМУДДИНОВ;
Солистлар: Шерали ЖЎРАЕВ, Шариф СУЛТОНОВ, Илёс МАЛЛАЕВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ.

МИНИАТЮРА ВА СЎЗ УСТАЛАРИ:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Эргаш КАРИМОВ; Содир ЗИЁВУДДИНОВ, Мадамин ЮСУПОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
ПРОГРАММАНИ — Зуҳра ТЕМИРОВА ва Ўткир СИДДИҚОВлар олиб борадилар.
БИЛЕТЛАР Свердлов номли концерт зали ҳамда Марказий «ЮБИЛЕЙ» спорт зали кассаларида кундуз соат 2 дан бошлаб сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
15 СЕНТЯБРДА
МАВСУМ ОЧИЛАДИ
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

15/IX да МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
16/IX да ЧИО-ЧИО-САН.
17/IX да СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ (кундуз соат 12 да).
СЕВГИ ТУМОРИ (кечқурун).
19/IX да ТРАВИАТА.
20/IX да ОҚҚУШ КЎЛИ.
21/IX да ФЛОРИЯ ТОСКА.
22/IX да ТАНОВОР.
23/IX да АИДА.
24/IX да ЖИЗЕЛЬ (кундуз соат 12 да).
КНЯЗЬ ИГОРЬ (кечқурун).

Спектакллар кеч соат 7 да бошланади.
Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда. Кассадан абонемент-талонларни алмаштириш мумкин.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Ёш куч. Спорт программаси. 17.40 — Ахборот. 18.00 — ОЛМАОТА. Қозоғистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг тантанали ёпилиши. Абай номидаги Ленин орденли давлат академик опера ва балет театридан олиб кўрсатилади. 21.00 — Ахборот. 21.15 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. Пахта усталари минбари. 22.45 — Концерт. 23.15 — МОСКВА. Хоккей: ЦСКА — «ТОРПЕДО» (Горький).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.50 — МОСКВА. 19.00 — Футбол: «ДИНАМО» (Тбилиси) — «ТВЕНТЕ» (Голландия) 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — МОСКВА. 23.15 — ТОШКЕНТ. Коцубинскийлар оиласи (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 20.10 — Концерт. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.40 — Галина Туфтина куйлайди.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Майсаранинг иши**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/IX да **Ажал минораси**, 15/IX да **Парвона**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Алангали сўқмоқлар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «СПУТНИК», «КЎКЧА», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол; Анжелика — фаришталар маликаси (кундуз соат 11, 2 ярим ва кеч 6 да). **Омадли жентельменлар** (кеч соат 9 ва 10 яримда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Оловнинг бўйсундирилиши — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сайха (2-серия) — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Икки маъшуқа — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Петербург билан хайрлашув — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Орқангга қарама — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Даурия — (кундуз соат 3 ва кеч 8.40 минутда), **Сангам** (кундуз соат 12 ва кеч 6 да): — «МОСКВА».

ЁЗГИ БИНОДА

Анжелика ва қирол, Анжелика — фаришталар маликаси — «ФЕСТИВАЛЬ».

Алангали сўқмоқлар — «ХИВА».

РЕЗИНА ҚЎЛҚОПЛАР

Косметика саноати қўл терисини юмшоқ ва тоза тутадиган ҳар хил воситалар ишлаб чиқаради.
Чўзилувчан резинадан ишланган қўлқоплар ҳам ана шундай воситалар жумласига киради.
Улар учта размерда, ҳар хил рангда ишлаб чиқарилади.
Бундай қўлқопларни кийиб истаган рўзғор иши билан шуғулланаверишингиз мумкин. Қўлингиз ўз юмшоқлиги ва тозалигини сақлаб қолади.

ЦНИИТЭнефтхимиянинг реклама бўлими.
«Главкоопторгреклама».

ТОШКЕНТ ТАЯНЧ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ
1972-1973 ўқув йилида сиртдан ўқиш учун агрономия мутахассислигига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникумга ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотли, колхоз ва совхозларда бригадир, бўлим, участка бошқарувчиси, агроном, раҳбарлик лавозимида ишлаб турган, лекин агрономия мутахассислигига эга бўлмаган, ҳамда қишлоқ хўжалик соҳасида ёши чекланмаган ҳолда қабул қилади.
Ўқиш муддатлари: 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун 4 ярим йил, ўрта маълумотлилар учун 2 ярим йил.
Аризалар 30 ноябргача қабул қилинади.
Кириш имтиҳонлари 1 ноябрдан 14 декабргача ўтказилади.
Техникумга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилиши керак.: Ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусха), медицина справкаси (286-форма), 3 фотосурат (3Х4 см), иш жойидан справка, меҳнат ёки колхозчи дафтарчасидан (тасдиқланган) кўчирма қўшиб топширилади.
Тўлиқсиз ўрта маълумотлилар ўзбек тили ёки рус тили (диктант), математика (оғзаки), ўрта маълумотлилар ўзбек тили ва адабиётдан ёки рус тили адабиётидан (иншо), химия (оғзаки)дан кириш имтиҳони топширадилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент-128, Парашютний кўчаси, 17-уй.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг
22-БОЛАЛАР УЙИ
16 сентябрь кечқурун 5 да
Шу ерда тарбия кўриб кетганлар билан болалар уйининг 30 йиллигига бағишланган тантанали
УЧРАШУВ-КЕЧАСИНИ ЎТКАЗАДИ

«Саодат», «Гулхан», «Ғунча» журналлари редакциялари коллективи, партия ва касаба союз ташкилотлари «Саодат» журналининг ходими М. Маҳмудовга онаси

Саодат АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент «Правда Востока» кўчаси № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача ◆ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03676. Б. — 216.